UČENJE ISLAMA

Muhammed Ali Fethullah

Sarajevo, 2001 - 1422. H.G.

Naslov originala	TA'LIMUL - ISLAM
Naslov prijevoda	UČENJE ISLAMA
Pisac	Muhammed Ali Fethullah
S arapskog preveo	Muhamed Mehanović
Šerijatski recenzent	Muhamed Mehanović
Likovno - tehnički urednik	Nedžad Kazić, Fatih Farhat
Lektura i korektura	Nermina Ferizbegović, Safet Sarić, Omer Resulović
DTP	Kavazović D&T, Sarajevo
Štampa	"OKO" - Sarajevo
Tiraž:	30 000 KNJIGA BROJ 14
Četvrto izdanje	BESPLATNI PRIMJERAK
Izdavač	*Sva prava štampanja i izdavanja zadržava Visoki saudijski komitet za pomoć BiH i Kulturni centar "Kralj Fahd" u Sarajevu*

ŠTAMPANO POD POKROVITELJSTVOM ČUVARA "DVA HRAMA"
KRALJA FAHDA BIN ABDUL-AZIZA AL-SAUDA, KRALJEVINE SAUDIJSKE ARABIJE

طبع على نفقة خادم الحرمين الشريفين الملك فهد بن عبد العزيز آل سعود   هدية مجانية

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

UDK 297.1

FETHULLAH, Muhammad Ali
Učenje islama / Muhammed Ali Fethullah; (s arapskog preveo Muhamed Mehanović). - 4. izd.
- Sarajevo: Visoki saudijski komitet za pomoć Bosni i Hercegovini, 1998. - 140 str.; 20 cm. -
(Visoki saudijski komitet za pomoć Bosni i Hercegovini; knj. 14)
Prijevod djela: Ta'limul islam.

ISBN 9958 - 880 - 07 - 5
COBISS - ID 481798

بسم الله الرحمن الرحيم

Bismillahir - Rahmanir - Rahim

Hvala Allahu, dž.š., Gospodaru svih svjetova. Neka je salavat i selam na Njegove Poslanika, a.s., njegovu časnu porodicu i sve njegove ashabe.

Djelo koje je pred nama nije obimno, ali ono nudi jedan novi program za početnike vjerske pouke i specifičan pristup osnovnim saznanjima iz vjerovanja, fikha (obredoslovlja), ahlaka (morala) i životopisa Allahovog Poslanika, a.s. Svaka od ovih grana islamske znanosti obrađena je kroz određeni broj lekcije koje, na jednostavan i sasvim razumljim način, ukratko objašnjavaju ono osnovno što bi polaznici prvog stupnja vjerske pouke trebali naučiti o islamu.

Naslovi lekcija su formulisani u obliku pitanja, čiji odgovor, sadržan najčešće u dvije - tri rečenice, predstavlja kompletnu obradu lekcije. Dakle, lekcije su veoma krake, ali dosta sadržajne i pogodne za obradu. Nadam se da će praktična primjena to najbolje pokazati.

Hasan Makić

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمة

فضيلة مفتي بيهاتش

الحمد لله رب العالمين، والصلاةُ والسلامُ على رسوله محمد وآله وصحبه أجمعين .

العمل الذي بين أيدينا ليس بالحجم الكبير ولكنه يعطينا برنامجاً ذا نوعية خاصة للتربية الدينية والمعرفة الأساسية للإيمان والفقه والأخلاق وسيرة الرسول صلى الله عليه وسلم .

كل فرع من فروع تلك العلوم الإسلامية قد تم وضعه في عدد معين من الدروس بحيث يسهلُ على المبتدئ في تعلم الإسلام أن يفهم القواعد والأصول عن الإسلام . عناوين الدروس وُضعتْ على شكل أسئلة، وتكون إجابتها غالباً في جملةٍ أو جملتين تعطي مختصراً للدرس . الدروس قصيرة وسهلة ولكنها مفيدة ومملوءة بالمعلومات .

آمل أن يكون التطبيق العملي لهذه الدروس خير دليل على حسن اختيارها .

حسن ماكيتش

VRIJEDNOST UČENJA KUR’ANA

فضائل تلاوة القرآن الكريم

Ebu-Umame, r.a., prenosi da je čuo Allahova Poslanika, s.a.v.s., kad kaže: “Učite Kur’an, jer će on doći na Sudnjem danu da se zauzima (šefaat čini) za svoje učače.”

Osman b. ‘Affan, r.a., prenosi da je Resulullah, s.a.v.s, rekao: “Najbolji među vama je onaj koji Kur’an nauči, a zatim njime druge podučava!”

Aiša, r.a., prenosi ove riječi Allahova Poslanika, s.a.v.s.: “Onaj ko vješto uči Kur’an, bit će u društvu s pisarima (melekima) časnim i čestitim, a ko ga uči zamuckujući i s poteškoćom, imat će dvostruku nagradu.”

Ebu Musa el-Eš‘ari, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Vjernik koji uči Kur’an je kao narandža: ima lijep miris, a i okus mu je lijep; a vjernik koji ne uči Kur’an je kao hurma: nema mirisa, a okus mu je sladak. Munafik koji uči Kur’an je kao bosiljak: ima lijep miris, a okus mu je gorak; a munafik koji ne uči Kur’an je kao gorka tikvica: nema mirisa, a okus mu je gorak.”

Omer b. el-Hattab, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: “Zaista, Allah ovom Knjigom (Kur’anom) uzdiže jedne narode, a ponižava druge.”

Ibn-Mes’ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Ko prouči jedan harf - slovo iz Allahove Knjige (Kur’ana), imat će nagradu, a nagrada se desetorostruko uvećava. Ja ne kažem da je “Elif Lam - Mim” harf, nego “Elif” je harf, “Lam” je harf i “Mim” je harf.”

Ibn-’Abbas, r.a., veli da je Resulullah, s.a.v.s., rekao: “Onaj u čijim grudima nema ništa iz Kur’ana (ne pamti ništa iz Kur’ana) je kao razvaljena i napuštena kuća.”

‘Abdullah b. ‘Amr b. el-’As, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: “Učaču Kur’ana će na Sudnjem danu biti rečeno: ‘Uči i penji se (dženetskim stepenicama - deredžama), uči lijepo i pravilno, kao što si i na dunjaluku učio, jer tvoje je mjesto (deredža u Džennetu) kod posljednjeg ajeta kojeg proučiš.’”

DUŽNOST JE ODRŽAVATI KUR’AN I NE PREPUSTITI GA ZABORAVU

Ebu-Musa, r.a prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Brinite se i čuvajte Kur’an (ono što ste naučili iz njega), jer tako mi Onoga u čijoj ruci je Muhammedova duša, on se zaboravlja brže nego što se deva sveze oslobodi.” (konopa kojim joj je noga svezana).

LIJEPO JE DA SE KUR'AN UČI ULJEPŠANIM GLASOM

Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Resulullaha, s.a.v.s., da je rekao: "Allah ne sluša - na poklanja pažnju ničemu kao vjerovjesniku lijepa glasa, koji glasno i lijepo uči Kur'an."

PODSTICANJE NA UČENJE ODREĐENIH AJETA I SURA IZ KUR'ANA

Ebu-Se'id Rafi' b. Mu'alla, r.a., veli: "Allahov Poslanik, s.a.v.s, rekao mi je: 'Hoćeš li da te podučim najvećoj suri iz Kur'ana, prije nego što izađeš iz džamije?' Zatim me je uzeo za ruku, pa kad smo htjeli izaći, ja mu rekoh: 'O Allahov Poslaniče, rekao si da ćeš me podučiti najvrijednijoj suri iz Kur'ana?' - a on mi odgovori: 'Elhamdu lillah rabbil 'alemin (Fatiha) - to je sedam ajeta koji se ponavljaju ("Esseb'ul-mesani") i veličanstveni Kur'an koji mi je dan.'"

Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao za "Kulhuvellahu ehad": "Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, ona je ravno trećini Kur'ana!"

U jednom drugom predanju stoji da je Resulullah, s.a.v.s., rekao svojim ashabima: "Zar nije svaki od vas u stanju proučiti trećinu Kur'ana svake noći?" Pošto im je to izgledalo teško, oni rekoše: "A ko je to od nas u stanju, o Allahov Poslaniče?" A on im odgovori: "Kulhuvallahu ehad - to je trećina Kur'ana!"

Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., tražio je utočište (kod Allaha) od džina i insanskog pogleda (uroka), sve dok mu nisu objavljene "mu'avvizetani" - Sura El-Felek i sura En-Nas, a kad su mu one objavljene, učio je njih, ostavivši sve ostalo."

Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s.: "Ne činite vaše kuće grobovima (ne učeći i ne klanjajući u njima), jer šejtan zaista bježi od kuće u kojoj se uči sura El-Bekare.

Ebu-Derda', r.a., pripovijeda da je Resulullah, s.a.v.s., rekao: "Ko nauči (napamet) deset ajeta s početka sure El-Kehf, bit će sačuvan od Dedžala."

U drugom predanju stoji: "…s kraja sure El-Kehf."

OKUPLJANJE RADI UČENJA I PROUČAVANJA KUR'ANA POHVALNO JE

Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kad se ljudi okupe u jednoj od Allahovih kuća (džamija), da uče Allahovu Knjigu (Kur'an) i da je međusobno proučavaju, na njih se spusti mir, prekrije ih Allahova milost, okruže ih meleki i Allah ih spomene među onima koji su kod Njega." (Muslim)

TEVHID

(VJERA U ALLAHOVU JEDNOĆU)

RUKNOVI (STUPOVI) IMANA

أركان الإيمان

Šta smo dužni naučiti da bismo bili musliman i muslimanka?

Da bismo bili musliman i muslimanka, dužni smo vjerovati u temeljne istine vjerovanja (imana).

Od čega se sastoji islamsko vjerovanje?

Islamsko vjerovanje sastoji se od *šest* temeljnih istina vjere ili šest imanskih ruknova.

Koje su temeljne istine vjere?

Temeljne istine vjere su:

1) AMENTU BILLAHI "Ja vjerujem u Allaha (Stvoritelja i Vladara svjetova)",
2) VE - MELAIKETIHI "u Allahove meleke (duhovna razumna bića)",
3) VE - KUTUBIHI "u Allahove kitabe (knjige objavljene nekim poslanicima)",
4) VE - RESULIHI "u Allahove poslanike (pejgambere)",
5) VEL - JEVMIL - AHIRI "u Posljednji dan (Sudnji dan)",
6) VE BIL - KADERI HAJRIHI VE ŠERRIHI MINELLAHI TE'ALA "i vjerujem da sve što se događa, biva s Allahovom voljom i određenjem".

Šta treba čvrsto vjerovati i znati napamet?

Čvrsto treba vjerovati i znati napamet šest temeljnih istina vjere, jer ko ne zna i ne vjeruje u svih šest istina vjere ne može biti musliman, odnosno muslimanka.

Kako se zovu temeljne istine vjere?

Temeljne istine vjere zovu se ruknovi (stupovi) imana, i vjerovanje je u njih uvjet da se bude musliman, odnosno muslimanka.

PRVA LEKCIJA

KO JE STVORIO SVE ŠTO POSTOJI?

أركان الإيمان

- Allah, dž.š., Onaj je Koji je stvorio prostranu zemlju, visoke planine, uzburkana mora, Sunce koje daje svjetlost i liepo nebo koje je ukrasio zvijezdama.
- Allah, dž.š., stvorio je životinje različitih boja, oblika i ćudi. Raznolikost životinjskih vrsta je dokaz Allahove, dž.š., moći i ljepote Njegovog stvaranja.
- Allah, dž.š., Gospodar je (Rabb) svih stvorenja i On je Taj koji ih je stvorio iz ničega i usavršio njihov oblik

slika - planeta

DRUGA LEKCIJA

KO SE BRINE O STVORENJIMA?

من الذي يدبر أمر المخلوقات ؟

- Allah, dž.š., Onaj je Koji se brine o svim stvorenjima. On hrani ribu u vodi i olakšava joj načine ishrane, opskrbljuje ptice i olakšava im nafaku. On opskrbljuje insekte i sva druga stvorenja.
- Allah, dž.š., Onaj je Koji je odredio svim stvorenjima kako da žive, kako da se razmnožavaju, kako da grade sebi gnijezda u brdima i drveću (pčele i ptice), ili u zemlji (zmija i krtica).
- Allah, dž.š., svim je ovim bićima olakšao načine života i opstanka i onaga što im je potrebno.
- Allah, dž.š., je dakle, Gospodar svih stvorenja i On se brine o njima i olakšava im opskrbu. On je podučio sva stvorenja kako da podižu i hrane mladunčad, kako da lete, plivaju i kako da se hrane.

slika - planete

TREĆA LEKCIJA

KO NAS JE PODUČIO I DAO NAM NAFAKU?

من الذي رزقنا وعلمنا ؟

- Allah, dž.š., Taj je Koji nas hrani. On spušta kišu s neba. Dao nam je sluh i vid, i dao nam znanje, kako bismo zasijali zemlju, iz koje izrastu razni plodovi koje jedemo.
- Allah, dž.š., Taj je Koji nam je olakšao ishranu i učinio da razne životinje (ovce, koze, ribe) budu naša hrana. Allah, dž.š., podario nam je znanje, kako bismo se mogli koristiti njime u potrazi za načinima opskrbe i u izgradnji zemlje.
- Allah, dž.š., je, dakle, naš Gospodar Koji nas hrani i olakšava nam načine opskrbe, a također i ostalim stvorenjima.

ČETVRTA LEKCIJA

ZA KOGA JE ALLAH, DŽ.Š., STVORIO SVA DOBRA NA ZEMLJI

لمن خلق الله ما في الأرض من خيرات ؟

- Allah, dž.š., stvorio je sva dobra na Zemlji kako bi se ljudi njima koristili.
- Allah, dž.š., stvorio je noć i dan, Sunce i Mjesec, kako bismo znali broj godina; kako bismo znali vrijeme računati.
- Allah, dž.š., stvorio je zvijezde kao ukras na nebu i da se pomoću njih snalazimo kad putujemo noću.
- Allah, dž.š., dao nam je životinje kao prevozno sredstvo i učinio da od njihove kože pravimo sebi odjeću, obuću i drugo, a i da nam njihovo meso bude hrana.
- Allah, dž.š., potčionio nam je mora i dao da po njima plove lađe i da iz njih vadimo sebi hranu i ukrase.
- Allah, dž.š., spušta kišu, pomoću koje rastu razne žitarice i plodovi koje mi jedemo.
- Allah, dž.š., stvorio nas je, počastio i odlikovao nad ostalim stvorenjima, tako što nam je podario znanje i stvorio nas u najljepšem obliku i čistoj vjeri (islamu).

PETA LEKCIJA

KO JE TVOJ GOSPODAR I PO ČEMU GA POZNAJEŠ?

من ربك وبأي شيء تعرفه ؟

- Moj Gospodar je Allah, dž.š.! On me je stvorio, opskrbio, dao mi lijep izgled, podučio me korisnom znanju i dao mi na raspolaganje sve što je na Zemlji.
- Svoga Gospodara spoznajem putem mnogih znakova, među kojima su: stvaranje nebesa i Zemlje, brda i rijeka, drveća, mora i drugog.
- On je Taj Koji se brine o svim stvorenjima i olakšava im način opskrbe i nafake.
- Allah, dž.š., je, dakle, Stvoritelj i Opskrbljivač, Onaj Koji udahnjuje život i koji usmrćuje, i On nema sudruga (Niko Mu ravan nije i niko nije kao On).

ŠESTA LEKCIJA

ZAŠTO NAS JE ALLAH, DŽ.Š., STVORIO?

لماذا خلقنا الله ؟

- Allah, dž.š., stvrio nas je i potčinio nam sve što je na Zemlji da bismo samo Njega obožavali i nepripisivali Mu druga.
- Naša je dužnost prema Allahu, dž.š., da Ga obožavamo, iz zahvalnosti zbog blagodati koje nam je dao.
- On (Allah, dž.š.) jedini je Koji zaslužuje obožavanje, jer je On jedini Stvoritelj, Opskrbitelj i Upućivač.

SLIKA

SEDMA LEKCIJA

KAKO ĆEŠ OBOŽAVATI ALLAHA, DŽ.Š. ?

كيف تعبد الله ؟

- Obožavat ću Ga tako što ću raditi ono što mi je Allah, dž.š., naredio, pa ću obavljati namaz, postiti, spominjati (veličati) Allaha, dž.š., stalno, biti poslušan roditeljima, očekujući Allahovu, dž.š., nagradu.
- Udaljavat ću se od onoga što mi je Allah,dž.š., zabranio, kao na primjer laž, ružno ponašanje, krađa i slično, bojeći se Allahove, dž.š., kazne.
- U trenutku dok obožavam Allaha, dž.š., (klanjam), prisjećat ću se Allahove, dž.š., veličine, te razmišljati o tome kako je stvorio ovaj svemir i sve što je na Zemlji.
- Ja volim Allahove, dž.š., propise (Šerijat) i volim Njemu činiti ibadet, jer On nam naređuje da radimo ono što je naše dobro, a zabranjuje nam ono što je za nas zlo, a Allah, dž.š., voli onoga ko Mu je pokoran i slijedi Šerijat.

OSMA LEKCIJA

ŠTA ZNAČI SURA EL - FATIHA?

ما معنى سورة الفاتحة ؟

Prijevod	Značenje
Tebe Allaha, Gospodara svjetova hvalimo	Slava i hvala pripada samo Allahu, Gospodaru svih svjetova i svih stvorenja!
Svemilosnog, Milostivog	Onoga Koji je milostiv prema svim stvorenjima, te posebno milostiv prema Njegovim robovima (mu'minima)koji Ga obožavaju.
Vladara Dana sudnjeg.	Vladaru Kijametskog dana i dana kada će se svoditi računi.
Samo tebe obožavamo,	Tebi se obraćamo našim ibadetom, nadajući se da ćeš ga primiti.
i samo od Tebe pomoć tražimo!	Od Tebe, naš Gospodaru, tražimo da nam pomogneš u svim našim poslovima.
Uputi nas na pravi put;	Uputi nas, o Allahu, na put kojim si Ti zadovoljan!
na put onih kojima si milost Svoju darovao,	Put Tvojih dobrih robova: poslanika i onih koji su ih slijedili.
a ne na put onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali	Uputi nas, o naš Gospodaru, u Tvoju istinsku vjeru, kako se ne bi srdio na nas, i kako ne bismo u zbludu zalutali.

DEVETA LEKCIJA

ZNAŠ LI ŠTA JE POSLANIK, S.A.V.S., JEDNOM PRILIKOM REKAO DJEČAKU ABDULLAHU BIN ABBASU

هل تعرف ماذا قال الرسول صلى الله عليه وسلم لعبد الله بن عباس ؟

Prenosi se od Abdullaha bin Abbasa (radijallahu ‘anhum), da je rekao: “Bio sam jednog dana iza Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa mi je rekao:

‘O dječače! Podučit ću te nekim riječima:

Pazi na Allaha, pa će On paziti na tebe!

Imaj na umu Allaha, Allah će ti biti na pomoći!

Kad moliš, moli od Allaha!

Ako tražiš pomoć, traži je od Allaha!

Znaj, kad bi se čitav svijet sakupio da ti kakvu korist priušti, ne bi ti koristilo, osim onoliko koliko ti je Allah propisao. A da se svi ljudi sakupe da ti nanesu štetu, ne bi ti naštetili, osim u onome što ti je Allah već propisao.

Podigla su se pera i osušile stranice.’”

DESETA LEKCIJA

KAKO UPUĆUJEŠ DOVU ALLAHU, DŽ.Š.?

كيف تدعو الله عز وجل ؟

Allahu, dž.š., upućujem dovu tako što spominjem Njegova lijepa imena (el-esmau-l-husna), a neka od tih imena su:

Allah - Onaj koji zaslužuje da Mu se čini ibadet (ma'bud);
Er-Rahman - Onaj koji je milostiv prema Svojim stvorenjima;
El-Melik - Onaj koji posjeduje sve;
El-Hakim - Onaj koji ne govori niti radi osim što je savršeno ispravno;
El-Halik - Onaj koji je stvorio stvorenja iz ničega;
Es-Selam - Onaj koji je čist od svih nedostataka i mahana;
Er-Rezzak - Onaj koji opskrbljuje i olakšava puteve nafake svih bića;
El-Gafur - Onaj koji prelazi preko grijeha Svojih robova;
El-Kerim - Onaj koji daje nagradu prije nego se uradi neko dobro djelo, a nagrađuje vrlo obilato za malo hairli djelo;
El-Kajjum - Onaj koji pazi na stvorenja, upravlja njima, i brine se o njima;
El-Hafiz - Onaj koji ne zanemaruje (dobra) djela i čuva Svoje robove od zla;
Er-Rabb - Stvoritelj svega i Upravitelj;
Er-Rahim - Onaj koji je milostiv prema Svojim robovima, vjernicima;
El-Vahid - Jedini gospodar svemira i jedini koji zaslužuje da bude obožavan;
El-Bedi' - Onaj koji stvara jedinstveno;
El-'Aziz - Onaj koji je nepobjediv;
El-'Alim - Onaj koji zna šta je bilo i šta će biti;
Eš-Šekur - Onaj koji nagrađuje Svoje dobre robove;
El-Hajj - Onaj koji ne umire;
El-Halim - Onaj koji ne obustavlja Svoje blagodati robovima zbog njihovih grijeha;
El-Latif - Onaj koji Svojim robovima želi dobro i olakšanje.

JEDANAESTA LEKCIJA

VJEROVANJE U POSLANIKE I OBJAVE (KNJIGE)

الإيمان بالرسل والكتب

- Kako ljudi znaju šta im je Allah, dž.š., naredio, pa to izvršavaju, i ono što im je zabranio, pa se toga klone?
- Ljudi to znaju putem poslanika, koje je Allah, dž.š., slao njihovim narodima, naređujući im dobro, a odvraćajući ih od zla.
- Ko su poslanici?
- Poslanici su ljudi poput nas. Allah, dž.š., odabrao ih je i poslao im Objave (Knjige) u kojima su Allahove, dž.š., naredbe i zabrane, a koje su poslanici bili dužni dostaviti ljudima.
- Koje su poznate objave?

Zebur - objavljen Davudu, a.s.;
Tevrat - objavljen Musau, a.s.;
Indžil - objavljen Isau, a.s.;
Suhufi - objavljeni Ibrahimu, a.s.;
Kur'an - objavljen Muhammedu, s.a.v.s.

- Ko su najodabraniji poslanici?
- Najodabraniji poslanici su: Nuh, Ibrahim, Isa i Muhammed, s.a.v.s., a najodabraniji među njima je Muhammed, a.s.

DVANAESTA LEKCIJA

KO JE NAŠ POSLANIK?

من رسولنا ؟

- Naš poslanik je Muhammed b. Abdullah b. Abdul-Muttalib b. Hašim b. Ismail b. Ibrahim, a.s.

KAKVE SU NJEGOVE FIZIČKE OSOBINE?

ماذا تعرف عن أخلاق الرسول صلى الله عليه وسلم

Poslanik, s.a.v.s., bio je:
- srednjeg rasta; niti visok, niti nizak;
- lijepog lica, guste brade i crnih očiju;
- ugodnog mirisa, čak i znoj mu je mirisao;
- širokih ramena, ravna stomaka i prsa;
- bijele i nježne kože;
- jake tjelesne građe;
- izraženog stida, tako da je obarao pogled kad bi s nekim razgovarao.

TRINAESTA LEKCIJA

ŠTA ZNAŠ O PONAŠANJU (AHLAKU) ALLAHOVOG, DŽ.Š., POSLANIKA PRIJE OBJAVE?

قبل أن يوحى إليه ؟

Bio je izrazito stidan.

- Nikad u svom životu nije činio grijehe Allahu, dž.š., niti je pao na sedždu idolima.
- Radio je i pomagao svom amidži, Ebu-Talibu, tako što je čuvao ovce, te putovao s trgovačkim karavanima, dok je bio mali.
- Ljudi su ga voljeli, pa su ga prozvali *iskreni* i *povjerljivi* (*sadik i emin*). Zbog njegove povjerljivosti, Hatidža, r.a., slala ga je s njenom trgovačkom robom u Šam.
- Obožavao je Allaha, dž.š., i razmišljao o pećini Hira, nadomak Meke, o Njegovom stvaranju, a mrzio je širk i kipove.
- Nije znao čitati niti pisati.
- Bio je blag i milostiv, pa su ga zato njegove sluge i drugovi mnogo voljeli.

ČETRNAESTA LEKCIJA

MUHAMMEDOVA, S.A.V.S., PRESUDA U SPORU KUREJŠEVIĆA OKO CRNOG KAMENA

قصة التحكيم

Zgrada Kabe postade stara i trošna, a Meku zadesi velika poplava zbog koje se neki dijelovi Kabe srušiše. To bi razlogom da Kurejšije počnu obnovu Kabe, pri čemu im je Poslanik, s.a.v.s., pomogao, pa je donosio kamenje na plećima, od čega mu ostade trag. Nakon što završiše s izgradnjom Kabe, posvadiše se Kurejšije oko toga kome će pripasti čast da stavi Hadžerul-esved na njegovo mjesto i skoro se potukoše.

- Na kraju jedan od njih predloži da im presudi prvi koji sutradan uđe u Kabu. Allah, dž.š., htio je da to bude Muhammed, s.a.v.s., pa kad ga Kurejšije ugledaše, radosni povikaše: “Ovo je El-Emin! Zadovoljni smo da nam on presudi!” Zatim Poslanik, s.a.v.s., naredi da mu donesu komad platna na koji on stavi Hadžerul-esved, a onda ga poglavari svih kurejševićkih plemena podigoše i donesoše do njegovog mjesta. Tu ga je Poslanik, s.a.v.s., uzeo svojim plemenitim rukam i stavio na njegovo mjesto.

PETNAESTA LEKCIJA

KAKO JE POČELA OBJAVA?

كيف بدأ الوحي ؟

Allahov Poslanik, s.a.v.s., obožavao je Allaha, dž.š., u pećini Hira, nadomak Meke. Jednom prilikom, dođe mu melek Džibril, a.s., te mu citira suru El-'Alek i naredi mu da ponavlja za njim. Prvo što je objavljeno iz Kur'ana, bio je ajet koji glasi: "Čitaj, u ime Gospodara tvoga, koji stvara!"(El-'Alek, 1)

- Šta je Allah, dž.š., naredio Poslaniku?
- Naredio mu je da dostavi islam svome narodu i cijelom čovječanstvu i da ih pozove da slijede vjeru islam, te da ih poduči njegovim propisima.
- Koliko godina je Poslanik pozivao u islam?
- Poslanik je pozivao u islam od trenutka kad je primio Objavu, pa sve do svoje smrti, u Medini, ukupno dvadeset tri godine.
- Čime je Allah, dž.š., potpomogao Poslanika, s.a.v.s.?
- Potpomogao ga je mnogobrojnim mudžizama, koje su dokaz njegove iskrenosti. Svakako je najveća mudžiza Kur'an, a.š. Ljudi nisu u stanju napisati nešto njemu slično. I ne samo to, nisu u stanju napisati niti jednu suru, sličnu kur'anskoj!

slika - pećina

ŠESNAESTA LEKCIJA

ŠTA JE TO KUR'AN ČASNI (EL - KURAN EL - KERIM)?

ما القرآن الكريم ؟

- Kur'an je Allahov, dž.š., govor koji je Džibril dostavio od Allaha, dž.š., našem Poslaniku, Muhammedu, s.a.v.s. Poslanik, a.s., podučavao je ashabe Kur'anu i onome što sadrži, a oni su ga učili napamet, razumjeli, te podučili njemu one koji su ih slijedili.

- Šta smo dužni u pogledu Kur'ana?
- Zbog toga što je Kur'an Allahov, dž.š., govor, trebamo ga poštovati, tako što nećemo pričati dok se on uči, niti ga dodirivati dok smo bez abdesta i slušat ćemo ga i nećemo raditi ništa drugo prilikom njegovog učenja. Mi smo dužni učiti Kur'an, i to bez grešaka. Dužni smo slijediti kur'anske naredbe, a kloniti se onoga što je zabranio. Mi se ponosimo Kur'anom, jer je on Allahov, dž.š., govor. Onaj ko slijedi Kur'an, neće zalutati na dunjaluku niti će nesretan biti na ahiretu.

SEDAMNAESTA LEKCIJA

KAKO JE POSLANIK, S.A.V.S., IZVRŠIO SVOJU ZADAĆU?

كيف أدى الرسول صلى الله عليه وسلم الرسالة ؟

- Poslanik, s.a.v.s., cijelog je svog života ulagao trud u širenje islama, pa je posjećivao ljude na mjestima gdje se okupljaju i u njihovim kućama. Pozivao ih je čak i na putu, te bi putovao u druga mjesta i posjećivao druga plemena, kojima je objašnjavao ljepotu islama i pozivao ih u islam na lijep način.
- Poslanik, s.a.v.s., pozivao je u islam sve slojeve društva: ugledne i obični svijet, bogate i siromašne, slobodne ljude i one koji su bili u ropstvu.
- Muhammed, s.a.v.s., dostavio nam je islam u potpunosti. Tako nas je podučio kako da jedemo i pijemo, kako da se oblačimo, spavamo, šta smijemo, te kako da tražimo dozvolu (izun) prilikom ulaska u tuđu kuću.
- Poslanik, s.a.v.s., nije prestao s pozivanjem sve do svoje smrti, a zadnje što je rekao na samrti, bila je preporuka da pazimo i čuvamo namaz.

OSAMNAESTA LEKCIJA

KAKO JE POSLANIKOV, S.A.V.S., NAROD PRIMIO NJEGOVO POSLANSTVO?

كيف واجه قومهُ دعوته ؟

Poslanik, s.a.v.s., podnio je mnoge uvrede i nedaće od svoga naroda, jer su ga utjerivali u laž i nisu mu vjerovali.

- Govorili su da je čarobnjak i lažac. Na put, kuda je on prolazio, bacali su trnje, te su ga više puta pokušali ubiti.
- Ashabe, koji su primili islam, također su izlagali raznim mučenjima.
- I pored svega toga, Poslanik, s.a.v.s., nije se nikada srdio, niti im se svetio, već ih je uporno pozivao u islam, pa je Allah, dž.š., uputio mnoge od njih, a bilo ih je koji su umrli kao kafiri.

DEVETNAESTA LEKCIJA

LJUBAV MUHAMMEDA, S.A.V.S., PREMA NJEGOVOM UMMETU

محبة محمد صلى الله عليه وسلم لأُمته

- Muhammed, s.a.v.s., volio je svoj ummet, bio sažaljiv prema njemu i želio mu svako dobro. Bio je vrlo tužan kad mu ne bi vjerovali, bojeći se za njih džehenemske vatre.
- U Bitki na Uhudu, mušrici su ranili Poslanika, s.a.v.s., unakazili njegovo plemenito lice i izbili mu nekoliko zuba. Međutim, to nije bio razlog da ih proklinje, već, naprotiv, molio je Allaha, dž.š., da im oprosti, riječima: “Moj Allahu, oprosti mom narodu, jer oni ne znaju!”
- Prilikom osvojenja Meke, Muhammed, s.a.v.s., nije se svetio nevjernicima iz plemena Kurejš nego im je oprostio, rekavši: “Idite svojim kućama, vi ste slobodni!”

DVADESETA LEKCIJA

KO JE NAJODABRANIJI POSLANIK?

من أفضل الرسل ؟

Najodabraniji poslanik, svakako je naš Poslanik, Muhammed, s.a.v.s. On je, ujedno, i posljednji Allahov, dž.š., poslanik.

- Vjera islam, u koju je on pozivao, objavljena je cijelom čovječanstvu i Allah, dž.š., ne prima drugu vjeru mimo islama.
- Uzvišeni Allah, dž.š., kaže: “A onaj ko želi neku vjeru, osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onom svijetu nastradati.” (Ali - Imran, 85)

DVADESET PRVA LEKCIJA

KOJE SU NAŠE DUŽNOSTI PREMA POSLANIKU, S.A.V.S.?

ما حق الرسول صلى الله عليه وسلم علينا ؟

1. Da vjerujemo u ono s čime je poslan čovječanstvu, i da vjerujemo da je on Allahov, dž.š., poslanik, i to zadnji (Hatemu-lenbijai), i da poslije njega nema poslanika.
2. Da mu se pokoravamo u onome što nam je naredio, a da se klonimo onoga što nam je zabranio.
3. Da ga volimo i da nam bude uzor u našem životu.

DVADESET DRUGA LEKCIJA

KOJA SU ZNAČENJA ŠEHADETA?

ما معنى شهادة أن لا إله إلاَّ الله وأن محمداً رسول الله ؟

- EŠHEDU EN LA ILAHE ILLELLAH, znači:

Čvrsto sam uvjeren da je Allah, dž.š., Jedini Stvoritelj i Opskrbitelj i da je on Gospodar (Rabb) svih stvorenja, te da nema božanstva koje zaslužuje da se obožava, osim Allaha, dž.š.

- EŠHEDU ENNE MEHAMMEDEN RESULULLAH, znači:

Čvrsto sam uvjeren da je Muhammed, s.a.v.s., Allahov, dž.š., poslanik. Vjerujem u ono o čemu nas je obavijestio, pokoravam mu se u onome što je naredio i klonim se onoga što je zabranio i prezreo da se radi.

الفقه

FIKH

(ISLAMSKO PRAVO I VJEROZAKON)

RUKNOVI (STUPOVI) ISLAMA

أركان الإسلام

Je li muslimanu i muslimanki dovoljno samo vjerovati?

Muslimanu i muslimanki nije dovoljno samo vjerovati nego treba izvršavati i slamske dužnosti.

Koliko ima glavnih islamskih dužnosti i koje su?

Glavnih islamskih dužnosti ima pet, a to su:

1) IZJAVITI KELIME - ŠEHADET

2) NAMAZE KLANJATI

3) MJESEC RAMAZAN U GODINI POSTITI

4) ZEKAT (vjerski doprinos) DAVATI

5) HADŽ IZVRŠITI (jednom u životu Kabu posjetiti, kome je moguće).

Gdje su nam naređene glavne islamske dužnost?

Glavne islamske dužnosti naređene su nam u Kur'anu i u vjerodostojnim hadisima kao stroge Allahove zapovijedi (farzovi), pa su ih muslimani i muslimanke dužni obavezno izvršavati.

Šta zaslužuju oni koji ne izvršavaju Allahove zapovijedi?

Oni koji ne izvršavaju Allahove zapovijedi zaslužuju Allahovu kaznu.

Kako se zovu glavne islamske dužnosti?

Glavne islamske dužnosti zovu se ruknovi (stupovi) islama, a to su vidljivi znaci da je neko musliman ili muslimanka…

Šta smo dužni u djetinjstvu naučiti?

U djetinjstvu smo dužni naučiti kako se vrše islamske dužnosti i priviknuti se na njihovo izvršavanje.

PRVA LEKCIJA

JE LI NAMAZ VAŽAN?

هل الصلاة مهمة ؟

- Namaz je temelj vjere i on je drugi islamski temelj (rukn). Allah, dž.š., naredio nam je da klanjamo namaz i da vodimo računa o njegovom obavljanju.
- Allah, dž.š., kaže: “Redovito molitvu obavljajte, naročito onu krajem dana, i pred Allahom ponizno stojte!” (El - Bekara, 238)
- Allahov, dž.š., Poslanik sam je vodio računa o namazu i obavljao ga u džematu. Kad bi osjetio tjeskobu, požurio bi na namaz i rekao: “Odmori nas njime, o Bilale!”
- Namaz je bio jedno od najdražih djela Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.

DRUGA LEKCIJA

GDJE OBAVLJAMO PROPISANE NAMAZE?

أين نصلي الصلوات المفروضة ؟

- Propisane namaze obavljamo u mezdžidima i džamijama, koje su Allahove kuće na Zemlji. Namaz u džematu je bolji (vredniji) 27 puta od onog namaza koji se klanja nasamo, tj. pojedinačno.

KAKO ZNAMO DA JE NASTALO NAMASKO VRIJEME, NAMASKI VAKAT?

كيف نعلم أن وقت الصلاة قد حان ؟

- Kad čujemo ezan, ostavit ćemo posao koji smo započeli, kao i sve ono što nam se zadesilo u rukama, te se uputiti u mezdžid, kako bismo obavili namaz, kao znak (izraz) ispunjenja odredbe našeg Uzvišenog Gospodara.

KAKO ĆEMO OBZNANITI NASTANAK NAMASKOG VREMENA?

كيف نؤذن للصلاة ؟

Nastanak namaskog vremena obznanit ćemo učenjem ezana koji glasi:

ALLAHU EKBER, 4 puta (Allah je najveći!)

EŠHEDU EN LA ILAHE ILLALLAH, 2 puta (Svjedočim da nema drugog boga, osim Allaha!)

EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN RESULULLAH, 2 puta (Svjedočim da je Muhammed Allahov Poslanik!)

HAJJE ALESSALAH, 2 puta (Dođite na namaz!)

HAJJE ALEL FELAH, 2 puta (Dođite na spas!)

ALLAHU EKBER, 2 puta (Allah je najveći!)

LA ILAHE ILLALLAH, (Nema boga, osim Allaha!)

ŠTA SE DODAJE U SABAHSKI EZAN?

ماذا نقول في أذان الفجر ؟

- Prilikom učenja sabahskog ezana, doda se:

ESSALATU HAJRUN MINENNEUM, 2 puta (Namaz je bolji od spavanja!), i to nakon što proučimo:

HAJJE ALEL FELAH.

ŠTA SE UČI NAKON PROUČENOG EZANA?

ماذا نقول بعد الفراغ من الأذان ؟

Nakon proučenog ezana, uči se:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ والصَّلاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتَهُ

"ALLAHUMME RABBI HAZIHID-DA'VETIT-TAMMETI, VES-SALATIL-KAIMETI, ATI MUHAMMEDENIL-VESILETE VEL-FADILETE, VEB'ASHUL LAHUMMEL-MEKAMEL-MAHMUD-ELLEZI VE'ATTEH"

AKO SMO SE OKUPILI RADI NAMAZA U MESDŽIDU, ŠTA ĆEMO UČINITI?

إذا اجتمعنا للصلاة في المسجد ماذا نفعل ؟

- Pristupit ćemo obavljanju namaza.

slika - džamija

KAKO PRISTUPAMO OBAVLJANJU NAMAZA?

كيف نقيم الصلاة ؟

Obavljanju namaza pristupamo učeći ikamet, koji glasi:
ALLAHU EKBER, 4 puta
EŠHEDU EN LA ILAHE ILLALLAH, 2 puta
EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN RESULULLAH, 2 puta
HAJJE ‘ALES-SALAH, 2 puta
HAJJE ‘ALEL-FELAH, 2 puta
KAD KAMETIS-SALAH, 2 puta
ALLAHU EKBER, 2 puta
LA ILAHE ILLALLAH

TREĆA LEKCIJA

KAKO ĆU SE ABDESTITI ZA NAMAZ?

كيف أتوضأ للصلاة ؟

- Pripremim vodu (odem do umivaonika, kupatila ili česme);
- Kažem BISMILLAH (U ime Allaha!);
- Operem šake (ruke do zglobova), 3 puta;
- Isperem usta i nos, 3 puta;
- Operem lice, 3 puta;
- Operem ruke do iza laktova, 3 puta (počinjem uvijek od desne ruke);
- Potarem glavu sprijeda ka unazad i odzada naprijed, jedanput;
- Potarem uši, jedanput;
- Operem noge (stopala) do iznad članaka, 3 puta;
- Podignem glavu k nebu i kažem: EŠHEDU EN LA ILLALLAH VE ENNE MEHAMMEDEN RESULULLAH.
- Redoslijed kod uzimanja abdesta veoma je važan, pa tako neću oprati stopala prije lica, niti lice prije šaka.
- Neću prekidati abdest tako što ću oprati šake, isprati usta i nos i zatim otići da obavim bilo koji posao, pa se vratiti i nastaviti abdest. Ako bih prekinuo abdest zbog bilo čega, abdestit ću se iznova.

UZIMANJE ABDESTA

ČETVRTA LEKCIJA

HOĆU LI SE ABDESTITI ZA SVAKI NAMAZ?

هل أتوضأ لكل صلاة ؟

- Kad se abdestim, bivam čist i ta čistoća traje tako da se s jednim abdestom može klanjati više namaza, sve dok se ne desi nešto što kvari abdest, nakon čega se moramo ponovo abdestiti.

ŠTA ĆE POKVARITI ABDEST?

ما نواقض الوضوء ؟

- Abdest će pokvariti:
1. Sve ono što izađe iz tijela na dva tjelesna otvora, kao što su:
   - mala nužda (mokraća), velika nužda, vjetar i dr.
2. spavanje,
3. gubljenje pameti (nesvijest, ludilo i sl.)
4. izlazak krvi, sukrvice i gnoja.

KOJA JE VRIJEDNOST ABDESTA?

ما فضل الوضوء ؟

- Kad se musliman abdesti, s kapljicama abdesta idu i njegovi grijesi; stoga, abdest pere grijehe svakog insana, kao što voda pere prljavu odjeću.
- Abdest je uvjet za namaz i Allah, dž.š., neće primiti namaz ni od koga, sve dok ne bude potpuno čist, tj. dok ne bude pod abdestom. Jedan od abdeskih adaba je da se voda ne prosipa previše. Allahov Poslanik bi se abdestio samo s jednom čašom vode, a Allah, dž.š., ne voli rasipnike.
- Sunnet je da se prilikom abdesta koristi misvak (četkica).

PETA LEKCIJA

ŠTA ĆU UČINITI PRIJE NAMAZA?

ماذا أفعل قبل الصلاة ؟

- Abdestit ću se kao što se abdestio Allahov Poslanik, s.a.v.s.
- Uvjerit ću se da je odjeća na meni čista, kao i mjesto na kojem ću klanjati.
- Odjeća koja je na meni treba pokrivati stidna mjesta i da pokriva moja ramena. (Nije lijepo klanjati u potkošulji).
- Obratiti ću pažnju na svoj spoljašnji izgled, pripremajući se za namaz; zakopčat ću svu dugmad, popraviti odjeću, obrisati lice peškirom ako bih osjećao hladnoću ili potrebu za tim, kako mi sve to ne bi odvraćalo pažnju u toku namaza.

ŠESTA LEKCIJA

KAKO ĆU KLANJATI?

كيف أصلي ؟

- Okrenut ću se prema Kibli i stati uspravno.
- Prisjetit ću se Allahove, dž.š., uzvišenosti i da On gleda mene i mjesto na kojem ću Mu sedždu činiti.
- Podići ću svoje ruke tako što će dlanovi biti okrenuti prema Kibli.
- Reći ću: "ALLAHU EKBER!"; zatim ću staviti ruke desnu preko lijeve.
- Proučit ću dovu kojom započinjem namaz:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

SUBHANEKE ALLAHUMME VE BI HAMDIKE VE TEBAREKESMUKE VE TE'ALA DŽEDDUKE VE LA ILAHE GAJRUKE.

"Neka si slavljen samo Ti, moj Allahu, i Tebi hvala. Tvoje je veličanstvo uzvišeno. Nema drugog boga, osim Tebe."

- Proučit ću Euzubillah i Bismillah.
- Proučit ću suru Fatiha i reći na njenom kraju: AMIN - (Uslišaj!)
- Proučit ću nešto iz Kur'ana (suru ili nekoliko ajeta).
- Kad to završim, reći ću: "ALLAHU EKBER!" i učiniti ruku', tako što će mi leđa i glava biti izravnani, a ruke oslonjene o koljena.
- Na ruku'u ću reći: SUBHANE RABBIJEL-'AZIM, 3 puta, a što znači: "Slava Tebi, moj uzvišeni Gospodaru!"
- Ispravit ću se i reći: SEMI'ALLAHU LIMEN HAMIDEH (Allah čuje onoga ko Ga hvali!)
- Ostanem tako stajati, izgovarajući: RABBENA VE LEKEL-HAMD (Gospodaru moj, Tebi nek je hvala!)
- Izgovorit ću: "ALLAHU EKBER!", spuštajući se na sedždu, tako što ću spustiti lice, ruke, koljena i nožne prste na tle, vodeći računa o tome da mi čelo, nos i svi ostali, prethodno spomenuti dijelovi, budu na zemlji, kako bi sedžda bila potpuna i ispravna.

- Na sedždi ću reći: SUBHANE RABBIJEL-E’ALA (3 puta) (Slava Tebi, moj Veliki Gospodaru!)
- Podići ću se sa sedžde, izgovarajući: “ALLAHU EKBER!”, i sjesti tako što ću podviti desnu nogu, a lijevu ispružiti i staviti ruke na koljena, izgovarajući: RABBIGFIR LI VE LI VALIDEJJE (Gospodaru, oprosti meni i mojim roditeljima!)
- Izgovorit ću: “ALLAHU EKBER!”, i učiniti drugu sedždu, na isti način kao što sam učinio i prvu sedždu.
- Isto ovako ću klanjati drugi rekat.

SEDMA LEKCIJA

ŠTA JE PRVO SJEDENJE (TEŠEHHUD)?

ما التشهد الأول ؟

Prvo sjedenje (Tešehhud) su slijedeće riječi:

التَّحِيَاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

ETTEHIJJATU LILLAHI VES-SALEVATU VET-TAJJIBATU, ES-SELAMU ‘ALEJKE EJJUHENNEBIJJU VE RAHMETULLAHI VE BEREKATUHU, ES-SELAMU ‘ALEJNA VE ‘ALA ‘IBADILLAHIS-SALIHIN, EŠHEU EN LA ILAHE ILLALLAH VE EŠEHEDU ENNE MUHAMMEDEN ‘ABDUHU VE RESULUHU.

Najbolji pozdravi, salavati i (riječi) pohvale, pripadaju samo Allahu. Neka ti je selam, milost i Allahov blagoslov, Allahov Poslaniče! Neka su Allahov mir i blagoslov nama i svim dobrim Allahovim robovima. Vjerujem i izjavljujem da nema drugog boga, osim Allaha, i da je Muhammed Allahov rob i Allahov Poslanik.”

KADA SE UČI ETTEHIJJATU?

متى تقال التحيات ؟

- Uči se nakon povratka sa druge sedžde, nakon drugog rekata.
- Reći ću: “ALLAHU EKBER!” i umiriti se nakon druge sedžde (na isti način kako sam to učinio između dvije sedžde), te ću proučiti ettehijjatu.

ŠTA JE TO DRUGO SJEDENJE I ŠTA ĆU UČITI NA NJEMU?

ما التشهد الثاني ماذا أقول فيه ؟

- Drugo sjedenje je sjedenje nakon druge sedžde posljednjeg rekata.
- Reći ću: "ALLAHU EKBER!", zatim se umiriti, kao na sjedenju između dvije sedžde i kao na prvom sjedenju.
- Na drugom sjedenju ću učiti: ETTEHIJJATU LILLAHI VES-SALEVATU VET TAJJIBATU..., kao što sam učio na prvom sjedenju, zatim ću donijeti salavat na Allahovog Poslanika, učeći:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

ALLAHUME SALLI 'ALA MEHAMMEDIN VE 'ALA ALI MEHAMMEDIN KEMA SALLEJTE 'ALA IBRAHIME VE 'ALA ALI IBRAHIME INNEKE HAMIDUN MEDŽID, VE BARIK 'ALA MEHAMMEDIN VE 'ALA ALI MEHAMMEDIN KEMA BAREKTE 'ALA IBRAHIME VE 'ALA ALI IBRAHIME INNEKE HAMIDUN MEDŽID.

"Allahu moj, obaspi milošću Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo milošću Ibrahima i Ibrahimov rod. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i Muhammedov rod, kao što si blagoslovio Ibrahima i Ibrahimov rod. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!"

ŠTA SE UČI NAKON SALAVATA NA ALLAHOVOG POSLANIKA, S.A.V.S.?

ماذا أقول بعد الصلاة على النبي صلى الله عليه وسلم ؟

- Nakon salavata na Allahovog Poslanika, učit ću:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهَنَّمَ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ

RABBENA ATINA FIDDUN-JA HASENETEN VE FIL AHIRETI HASENETEN VE KINA ‘AZABENNAR.

RABBENA GFIR LI VE LI VALIDEJJE VE LILMU’MININA JAVMA JAKUMUL-HISAB.

ALLAHUME INNI E’UZU BIKE MIN DŽEHENNEME VE MIN’AZABIL-KABRI VE MIN FITNETIL-MAHJA VEL-MEMATI VE FITNE-TIL-MESIHID-DEDŽAL.

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovom i na onom svijetu, i sačuvaj nas patnje u vatri!

Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima - na dan kad se bude polagao račun!

Gospodaru moj, ja doista tražim utočišta kod Tebe od džehenemske vatre i kaburskog azaba, i od iskušenja u životu, i poslije smrti, i od iskušenja lažnog spasitelja (Dedžala)!”

- Zatim ću predati selam na desnu i lijevu stranu, izgovarajući: ESSELAMU ‘ALEJKUM VE RAHMETULLAH.

“Neka su na nas mir, spas i Allahova milost.”

OSMA LEKCIJA

ŠTA SE KAŽE NAKON NAMAZA?

ماذا أقول بعد الصلاة ؟

Nakon namaza sunnet je proučiti:

- ESTAGFIRULLAH, 3 puta (Tražim oprost od Allaha.)

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ

- ALLAHUMME ENTES-SELAMU VE MINKES-SELAMU TEBAREKTE JA ZEL-DŽELALI VEL-IKRAM. (Moj Allahu! Ti si spas i od Tebe je spas. Uzvišen si, Vlasniče uzvišenosti i slave!)

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

- ALLAHUMME E'INNI 'ALA ZIKRIKE VE ŠUKRIKE VE HUSNI ' IBADETIK. (Allahu moj! Pomozi mi da Ti zikr činim i da Ti budem zahvalan i da Ti ibadet činim na najljepši način!)
- Proučit ću ajet Kursi.
- Proučit ću: SUBHANALLAH (Slava Allahu!), 33 puta.
- Proučit ću: ELHAMDU LILLAH (Slava Allahu!), 33 puta.
- Proučit ću "ALLAHU EKBER!" (Allah je najveći!), 33 puta.
- Zatim ću reći:

لاَ إِلَهَ إِلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA ŠERI-KE LEH, LEHUL-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE'ALA KULLI ŠEJ'IN KADIR.

"Nema drugog boga, osim Allaha, jednog i jedinog. Niko Mu nije ravan, Njemu pripadaju vlast i hvala, i On je svemoćni."

KAD SE UČI OVAJ ZIKR?

متى أقول هذه الأذكار ؟

- Ovaj zikr se uči nakon svakog namaza: sabaha, podne, ikindije, akšama i jacije.

DEVETA LEKCIJA

KOJI SU FARZ-NAMAZI?

ما الصلوات المفروضة ؟

1. Sabah - namaz:
   ima dva rekata farza; učenje naglas.

2. Podne - namaz:
   ima četiri rekata farza; učenje u sebi.

3. Ikindija - namaz:
   ima četiri rekata farza; učenje u sebi.

4. Akšam - namaz:
   ima tri rekata farza; prva dva naglas, treći u sebi.

5. Jacija - namaz:
   ima četiri rekata farza; prva dva naglas, a zadnja dva u sebi.

DESETA LEKCIJA

KOJI SU SUNNET - NAMAZI?

ما السنن الرواتب ؟

To su:
- Dva rekata prije sabah - namaza.
- Četiri rekata prije podne - namaza i dva rekata poslije.
- Četiri rekata prije ikindija - namaza.
- Dva rekata nakon akšam - namaza.
- Četiri rekata prije jacija - namaza i dva rekata poslije.

prije	namaz	poslije
2	sabah	-
4	podne	2
4	ikindija	-
-	akšam	2
4	jacija	2

KAKVA JE VRIJEDNOST SUNNET - NAMAZA?

ما فضل السنن الرواتب ؟

1 - Približavanje Allahu, dž.š., nafilama učinit će da nas On zavoli, kao što je rečeno u hadisu: “Moj rob mi se približava nafilama, sve dok ga Ja ne zavolim!”
2 - Kako bismo upotpunili farz - namaze od bilo koje manjkavosti.

JEDANAESTA LEKCIJA

KOJI SU DŽAMIJSKI ADABI I KAKO SE PONAŠATI PRILIKOM KLANJANJA NAMAZA U DŽEMATU?

ما آداب المسجد وصلاة الجماعة ؟

- Obavljanje farz-namaza u džematu bolje su vrednije kod Allaha od onog namaza koji se obavi nasamo 27 puta, kao što je to rekao Allahov Poslanik, s.a.v.s.
- Kad čujem ezan, abdestiti ću se i obući čistu odjeću.
- Uputit ću se prema džamiji, idući smireno, očistit ću zube misvakom ili četkicom.
- Ući ću u džamiju desnom nogom, izgovarajući:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

ALLAHUMME SALLI ‘ALA MUHAMMEDIN, ALLAHUMMEFTAH LI EBVABE RAHMETIK.

(Allahu moj, blagoslovi Muhammeda; Allahu moj, otvori mi vrata Svoje milosti!”)

- Klanjat ću dva rekata tehijjetul-mezdžida (ako sam došao prije ezana).
- Sjedit ću pristojno i neću podizati glas niti se igrati s ostalom djecom u džamiji, kako ne bih uznemiravao vjernike.
- Ako budem učio Kur’an, utišat ću glas, kako ne bih ometao klanjače.
- Učit ću dovu, jer je dova koja se uči između ezana i ikameta primljena kod Allaha,dž.š.
- Pazit ću na čistoću džamije i neću bacati papire niti maramice i učestvovat ću u njenom čišćenju.
- Pratit ću imana u namazu i neću ići prije njega niti ću kasniti za njim.

DVANAESTA LEKCIJA

ŠTA SE ČINI KAD SE ZAKASNI NA POČETNI TEKBIR?

ماذا أفعل إذا فاتتني تكبيرة الإحرام مع الإمام ؟

- Neću žuriti u hodu prema džamiji, nego ću ići mirno i polahko.
- Ako bih stao u saff s klanjačima, proučit ću početni tekbir - ako budu na stajanju, a ako bi bili na ruku'u, sedždi ili sjedenju - proučit ću prvi tekbir, zatim drugi i slijedit ću džemat u onom stanju u kojem se nalaze.
- Kad imam preda i drugi selam, a prošao mi je jedan ili više rekata, ustat ću i nadoknaditi ono što mi je prošlo, zatim ću sjesti na posljednje sjedenje i predati selam na desnu i na lijevu stranu.

KADA SE STIGLO NA NEKI REKAT?

بماذا أدرك الركعة ؟

- Ako prispijem na ruku' za imamom, prispio sam na čitav rekat.

TRINAESTA LEKCIJA

NOĆNI NAMAZ (KIJAMUL-LEJL ILI SALATUL VITR)

قيام الليل

Rebi'a b. Ka'b bio je dječak koji je služio Allahovog Poslanika i donosio mu vodu za abdest. Jednom prilikom, rekao mu je Allahov Poslanik:

- "Traži od mene naknadu za to što me služiš!", pa je Rebi'a rekao: "Doista, ja tražim i molim da budem tvoj pratilac u Džennetu!" Na to je Allahov Poslanik rekao:
- "Da li želiš nešto drugo, osim toga?" Odgovorio je:
- "Samo to!"
- Allahov Poslanik rekao je: "Onda, vodi računa o tome da činiš što više sedždi!" Allahov Poslanik, s.a.v.s., je mnogo volio noćni namaz i mnogo ga je klanjao. Pri noćnom namazu, insan se osamljuje sa Svojim Gospodarom, a dova pri kraju noći primljena je kod Allaha, dž.š.

KADA NASTAJE VRIJEME VITR-NAMAZA (NOĆNOG NAMAZA)?

متى يبدأ وقت صلاة الوتر (القيام) ؟

Vrijeme vitr-namaza je nakon jacija-namaza i traje sve do sabah-namaza.

KAKO SE KLANJAJU VITRE?

كيف أصلي الوتر ؟

Klanjat ću dva rekata, sjesti na prvo sjedenje, a zatim ustati i klanjati još jedan rekat, kojim ću završiti namaz.

KOLIKO JE REKATA NAJVREDNIJE KLANJATI?

ما أفضل الوتر ؟

- Najvrednije i najbolje da klanjamo 11 rekata, kao što jeto činio i Allahov Poslanik, ili pak manje od toga, a to je 3 rekata.
- Trudit ću se da učim dovu na sedždi i da tražim od Allaha, dž.š., Džennet, te da me sačuva od Džehennema.

ČETRNAESTA LEKCIJA

ŠTA SE UČI NAKON ŠTO SE USTANE UJUTRO?

ماذا أقول إذا استيقظت صباحاً ؟

Uči se:

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ رَبِّ
أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

ASBAHNA VE ASBEHAL-MULKU LILLAH, VEL-HAMDU LILLAH LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA ŠERIKE LEH, LEHUL-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ‘ALA KULLI ŠEJ’IN KADIR, RABBI ES’ELUKE HAJRE MA FI-HAZEL-JEVMI VE ŠERRI MA BA’DEH, RABBI E’UZU BIKE MINEL-KESELI, VE SU’IL-KIBERI, RABBI E’UZU BIKE MIN ‘AZABIN FIN NARI VE ‘AZABIN FIL KABRI.

“Osvanuli smo, a vlast pripada Allahu, a i hvala pripada jedini Allahu. Nema drugog boga, osim Allaha, Jednog, Jedinog, Koji nema sudruga. Njemu pripada vlast i hvala i On je svemoćan. Gospodaru, tražim od Tebe dobro u ovom danu i dobro poslije njega, a utječem Ti se od zla u ovom danu i zla dana poslije njega! Gospodaru, utječem Ti se od lijenosti i teške starosti! Gospodaru, utječem Ti se od džehenemskog azaba i azaba u kaburu!”

ŠTA SE UČI U PREDVEČERJE?

ماذا أقول إذا دخل المساء ؟

U predvečerje se uči sljedeća dova:

أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا رَبِّ

أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

EMSEJNA VE EMSEL-MULKU LILLAH, VEL-HAMDU LILLAH LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA ŠERIKE LEH, LEHULMULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ‘ALA KULLI ŠEJ’IN KADIR. RABBI ES’ELUKE HAJRE MA FI-HAZIHIL LEJLETI VE ŠERRI MA BA’DEHA, RABBI E’UZU BIKE MINEL-KESELI VE SU’IL-KIBERI. RABBI E’UZU BIKE MIN ‘AZABIN FIN-NARI VE ‘AZABIN FIL-KABRI.

“Omrknuli smo a vlast je Allahova. Hvala jedino pripada Allahu, Koji nema sudruga. Njemu pripadaju vlast i hvala. On je svemoćan. Gospodaru, tražim od Tebe dobro u ovoj noći i dobro poslije nje. Gospodaru, utječem Ti se od zla u ovoj noći i zla poslije nje! Gospodaru, utječem Ti se od lijenosti i teške starosti! Gospodaru, utječem Ti se od džehenemskog azaba i azaba u kaburu!”

الآداب والحقوق العامة

OPĆI PROPISI, PRAVA I DUŽNOSTI

slika - jelo

PRVA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA JELO I PIĆE

آداب الطعام والشراب

1. Oprati ruke prije i poslije jela!
2. Proučiti Bismillu prije jela, a ako se desi da zaboravimo proučiti Bismillu na početku, proučit ćemo je kad se sjetimo, riječima: “Bismillahi fi evvelihi ve ahirihi!”
3. Zahvaliti Allahu, dž.š., poslije jela, riječima: “El-hamdu- lillah illezi at’ameni haza ve rezekanihi min gajri havlin minni ve la kuvveh.” (Hvala Allahu, Koji me je nahranio ovom hranom i opskrbio me bez ikakvog mog truda i udjela.”
4. Ne pretjerivati u jelu nego jesti onoliko koliko je dovoljno.
5. Ne jesti pohlepno.
6. Ne nalazite mahane hrani.
7. Ne jesti ili piti stojeći, ili pak ležeći.
8. Jesti desnom rukom i ispred sebe, kako je to Poslanik, s.a.v.s., podučio jednog dječaka, riječima: “O dječače! Spomeni Allahovo ime i jedi desnom rukom i ono što je ispred tebe!”
9. Nije lijepo puhati u hranu.

DRUGA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA SELAM

آداب السلام

Šta će reći onaj koji naziva selam?

- Reći će: “Es - selamu ‘alejkum ve rahmetullahi veberekatuhu.”

Kako će odgovoriti onaj kome je upućen selam?

- Odgovorit će: “Ve ‘alejkumus selam ve rahmetullahi veberekatuhu.”

Širenje selama među vjernicima vodi međusobnoj ljubavi među njima, a međusobna ljubav vodi do imana.

Ja ću uvijek nastojati prvi nazvati selam, jer je onaj koji prvi nazove selam bolji od onoga koji čeka da mu se nazove selam. Pogotovo ću nastojati da prvi nazovem selam:

- onome koji je stariji od mene,
- grupi ljudi,
- onome (onima) ko ide pješke, a ja u prevoznom sredstvu,
- onome (onima) koji sjedi, a ja prolazim pored njega.

slika - selam

TREĆA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA TRAŽENJE IZUNA (DOZVOLE) ZA ULAZAK U TUĐU KUĆU

أدب الاستئذان

Kako ću tražiti dozvolu za ulazak u tuđu kuću?

- Pokucat ću na vrata lagahno i reći ću: “Es - selamu ‘alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu. Ja sam taj i taj (spomenut ću svoje ime). Mogu li ući?”

Prilikom traženja dozvole, neću gledati unutra u kuću.

- Ako mi bude dozvoljeno da uđem, ući ću.
- Ako mi, pak, bude rečeno: “Vrati se!”, ja ću se vratiti i neću se ljutiti, jer možda postoji razlog zbog kojega me domaćin ne može primiti.
- Ako mi niko ne odgovori, postoji mogućnost da me oni koji su u kući nisu čuli. Zato ću pokucati tri puta, pa ako mi ni u tom slučaju niko ne odgovori, vratit ću se i neću se ljutiti.

Od koga ću tražiti dozvolu za ulazak?

- Od svake osobe koja se nalazi u nekoj prostoriji (kao, na primjer, kancelariji i sl.) i od onoga koji je u svojoj kući, kao i od svoje braće i sestara, te roditelja dok su u svojoj sobi.

Dozvolu za ulazak ću tražiti i od svakoga onoga ko je zatvorio za sobom vrata i neću ući dok mi ne dozvoli.

slika - ulazak u kuću

ČETVRTA LEKCIJA

ADABI (PONAŠANJE) NA SIJELU

أدب المجلس

Šta je to "medžlis"?

- "Medžlis" je svako mjesto na kojem se okupe ljudi radi razgovora.

Šta trebam uraditi kada dođem u medžlis?

1. Nazvat ću selam prisutnima na sijelu.
2. Sjest ću na prazno mjesto i ni u kom slučaju neću sjedati između dva čovjeka, osim s njihovom dozvolom.
3. Neću prekidati govornika dok govori!
4. Ako smo na sijelu trojica, neću šaptati samo s jednim, jer to može izazvati sumnju kod drugoga.
5. Kad ustanem iz medžlisa, proučit ću "Subhane kellahumme ve bihamdike, ešhedu en la ilahe illa ente, estagfiruke ve etubu ilejke", jer ova dova poništava ružne riječi koje sam, eventualno, izrekao na sijelu.

slika - sijelo

PETA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA GOVOR

أدب الحديث

Koji su propisi vezani za govor?
- Da ne govorim ono što je haram (zabranjeno).

Šta se podrazumjeva pod "zabranjenim govorom"?

1. Gibet; a znači, da o nekoj osobi kažem nešto u njenom odsustvu, čime ona nije zadovoljna, pa makar to bila istina. (Npr. da kažeš: - Taj i taj je glup.)
2. Nemimet; a znači, prenošenje tuđih riječi među ljudima, s namjerom sijanja razdora među njima, kao da kažeš nekome: "Jesi li čuo što je o tebi sinoć rekao taj i taj?"
3. Laž; a znači, svaki govor suprotan istini.
4. Ismijavati nekoga ili potcjenjivati.

Kako ću razgovarati s ljudima?

1. Neću pričati dok neko drugi govori, već ću šutjeti i sačekati dok ne završi.
2. Prilikom govora, obraćat ću se svima i gledati u sve.
3. Neću biti dosadan s pretjeranim govorom.

ŠESTA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA ŠALU

أدب المزاح

Prilikom šaljenja s drugovima ili braćom, nastojat ću da pazim na sljedeće:

1. Da ne plašim onoga s kim se šalim, kao na primjer, da mu iznenada pokažem nešto što će ga prepasti, ili da mu kažem, na primjer: “Tvoj babo je umro!”, ili “Pao si na ispitu!” - i slično.
2. Da ne povrijedim onoga s kim se šalim i igram, na primjer, prilikom hrvanja s njim i slično, da ga ne udarim po licu ili mu nanesem neku drugu bol koju niko ne voli, a pogotovo ako je manji i slabiji od mene.
3. Da se ni s kim ne šalim, osim ako mi dozvoli. Tako se neću ni s kim hrvati ako on to neće, niti ću se snjim trkati (natjecati), ako on time nije zadovoljan.
4. Ako bih u šali razljutio ili povrijedio nekoga, požurit ću da mu se što prije ispričam i zatražim halal.
5. Nastojat ću da se što manje šalim, jer pretjerano šaljenje ruši dostojanstvo.
6. Da ni u šali nikada ne slažem.

SEDMA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA OBILAZAK BOLESNIKA

أدب عيادة المريض

Kako ću postupiti kad saznam da se neki od mojih drugova ili rođaka razbolio i da leži u postelji?

- Ja ću ga posjetiti (u kući ili bolnici) i hrabriti ga.

Koje su vrijednosti posjete bolesniku?

1. Posjeta bolesniku je odazivanje naredbi Allahovog, dž.š., Poslanika da se posjećuju bolesnici, a onaj ko posjeti bolesnika, Allah, dž.š., će mu za svaki korak upisati dobro djelo.
2. Posjeta bolesniku izraz je ljubavi, iskrenog prijateljstva, jer bolesnik osjeća da mu ljudi poklanjaju pažnju.
3. Posjeta bolesniku olakšava bolesnikove patnje, a upućivanje dove Allahu, dž.š., za njegovo ozdravljenje pomaže mu u tome, s Allahovom pomoći.

Kako ću postupiti prilikom posjete bolesniku?

Kad htjednem posjetiti bolesnika, uradit ću sljedeće:

1. Obući ću čistu odjeću i, po mogućnost, ponijet ću prigodnu hediju.
2. Kad uđem kod njega, poselamit ću ga, molit ću Allaha, dž.š. da ga ozdravi i reći ću: "LA BE'SE. TAHURUN IN ŠAALLAH." (Nema štete. Čist (od grijeha), ako Bog da!)
3. Zatim ću moliti Allaha, dž.š., da mu da zdravlje, riječima: "ALLAHUMME, RABBINNASI! EZHIBIL BE'SE. IŠFI ENTE-ŠŠAFI!" (Allahu, Gospodaru ljudi! Otkloni nevolju i i zliječi! Ti si onaj koji liječi!)
4. Nastojat ću bolesnika razveseliti time što ću mu pokloniti hediju, ili mu govoriti ono što će ga razveseliti.
5. Neću se dugo zadržati kod bolesnika, jer je potrebno da se odmara.
6. Ponudit ću se da mu donesem (kupim) nešto što posebno želi, ili da mu pomognem u nekom poslu, kao na primjer u pisanju domaće zadaće, i slično.

slika - krevet

OSMA LEKCIJA

PROPISI VEZANI ZA TRAŽENJE NAUKE

أدب طلب العلم

Izučavanje nauke dužnost je svakog muslimana i muslimanke, a meleki i druga stvorenja traže oprost od Allaha, dž.š., za onoga koji traži nauku, jer traženje nauke ima veliku vrijednosti.

Kako ću postupiti prije polaska na ders (čas)?

- Obući ću čistu odjeću, a prije toga ću očistiti svoje tijelo, počešljati kosu, odsjeći nokte i sa sobom uzeti ono što će mi biti potrebno na času.
- Uradit ću domaću zadaću i naučiti ono što mi je zadano.
- Sa sobom ću ponijeti knjige, sveske, olovke i provjerit je li sve u tašni.
- Poranit ću s polaskom u školu i mekteb, kako ne bih kasnio.

Kako ću se ponašati na dersu (času)?

- Pomno ću pratiti mualimovo izlaganje i izvršavat ću ono što od mene traži.
- Neću se igrati sa drugovima tokom nastave.
- Poštovat ću mualima i neću dizati svoj glas.
- Ako nešto nisam razumio, pitat ću o tome mualima, i to na lijep način.

DEVETA LEKCIJA

DOBROČINSTVO PREMA RODITELJIMA

بر الوالدين

Roditelji su poslije Allaha, dž.š., glavni razlog mog dolaska na dunjaluk. Allah je Svoje zadovoljstvo učinio ovisnim o zadovoljstvu roditelja. Kaže Uzvišeni: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i roditeljima dobročinstvo činite.” (El - Isra, 23)

Na koji ću način činiti dobročinstvo roditeljima?

1. Kad me zovnu, odazvat ću im se odmah i ostavit ću sve druge poslove, bez obzira koliko oni bili važni, osim ako sam na namazu.
2. Kad govore, ja ću paziti i slušati, i neću ih prekidati sve dok ne završe sa govorom.
3. Izvršit ću ono što mi narede u što kraćem roku.
4. Pomagat ću im u kućnim poslovima. Majci ću pomogati u čišćenju kuće, a ocu u njegovom poslu (trgovini, na njivi i slično).
5. Pazit ću na svoju mlađu braću i sestre i čuvat ću ih od bilo kakvih neželjenih posljedica, te ću se igrati s njima, ako se roditelji odmaraju ili su zauzeti.
6. Neću ih uznemiravati igrom, a naročito ako spavaju, ili su bolesni.
7. U njihovom prisustvu ću se lijepo ponašati, pristojno sjediti i neću pružati ispred njih noge i raskalašeno sjediti.
8. Posluživat ću ih u svemu, pa ću im dodavati hranu i piće, pomagati im prilikom oblačenja i dodavati im cipele pri oblačenju.
9. Nikad neću podizati glas u njihovom prisustvu, bez obzira koliko bio ljut, već ću im govoriti lijepo i nikada im neću reći ni “uf”.
10. Izvršavat ću njihove naredbe sa zadovoljstvom i ushićenjem, i u živat ću u hizmetu (služenju) njima.

DESETA LEKCIJA

ODRŽAVANJE RODBINSKIH VEZA

صلة الأرحام

Ko se smatra rodbinom?

U rodbinu spadaju: amidže, tetke, daidže i njihova djeca.

Koje su naše dužnosti prema rodbini?

Da održavamo rodbinske veze, kako ne bismo bili od onih kojima je Allah, dž.š., zaprijetio zbog toga što su prekinuli rodbinske veze.

Kako ćemo održavati rodbinske veze?

1. Posjećivat ćemo ih i raspitivati se o njihovom stanju.
2. Prvo ćemo njima poklanjati pažnju, dobročinstvo i prijateljsvo, pa tek onda drugima.

JEDANAESTA LEKCIJA

DUŽNOSTI PREMA KOMŠIJI

حق الجار

Ko se smatra komšijom?

Svako čija je kuća (stan) blizu naše kuće, smatra se komšijom. Tako su stanovnici u stambenoj zgradi komšije, a i stanovnici jedne ulice, također su komšije. Međutim, naše dužnosti su veće prema onome čija je kuća bliža našoj.

Šta smo dužni naspram komšije?

Prema komšiji smo dužni:

1. Da ne uznemiravamo komšiju, i to tako:
- što nećemo dizati galamu i buku i igrati se ispred njegove kuće (stana);
- nećemo uništavati njegov imetak niti nanositi štetu, bilo da se radi o kući, staklima (prozorima i slično);
- nećemo uznemiravati komšijinu djecu, niti ih tući, niti ćemo ih izazivati igračkama i poklonima, a naročito ako su siromašni.
2. Činit ćemo dobro komšiji tako što ćemo:
- posjećivati ga u njegovoj kući i pozivati da nas posjeti;
- davat ćemo mu poklone, hranu, i drugo što može da se pokloni;
- učestvovat ćemo u njegovoj radosti i pomagati mu u tuzi;
- posjećivat ćemo porodicu svoga komšije i biti im na usluzi u slučaju da njihov otac nije prisutan;
- ako se razboli komšijin sin, koji je služio roditelje, ja ću ga posjetiti i ponuditi se da uradim ono što je on radio (otići u trgovinu, na primjer).
3. Štitit ćemo komšiju od nasrtaja na njega tako:
- što nećemo nikome dozvoliti da nasrne na njega, njegovu djecu, imetak, kuću, auto, te nećemo dozvoliti ničijem hajvanu (životinji) da uđe u njivu našega komšije;
- pružit ćemo mu našu podršku i pomoć bez odlaganja, ako to od nas zatraži.

slika - kuće

DVANAESTA LEKCIJA

DUŽNOSTI PREMA MUALIMU (UČITELJU)

حق المعلم

- Mi mnogo dugujemo mualimu, jer nas on podučava onome što nam koristi na dunjaluku i na ahiretu. Zato su naše dužnosti prema njemu veoma velike.

Koje su naše dužnosti naspram mualima?

1. Da ga poštujemo i da se prema njemu lijepo ponašamo. A to znači:
   - nećemo ga zvati samo imenom, već ćemo ga zvati: “mualim taj i taj”;
   - u toku dersa (časa) sjedit ćemo lijepo, nećemo jesti, smijati se, pričati i biti nemirni;
   - slušat ćemo njegovo izlaganje i gledati u njega.
2. Molit ćemo od Allaha, dž.š., da mu da svako dobro i zahvalit ćemo mu se kad završimo polugodište ili školsku godinu, te ćemo ga pozvati ako načinimo malu svečanost povodom toga.
3. Da mu budemo poslušni u onome čemu nas uči i da provodimo u djelo njegova uputstva te da radimo domaće zadatke i učimo lekcije.

slika - olovke

TRINAESTA LEKCIJA

DUŽNOSTI PREMA PRIJATELJU

حق الصديق

Kako ću odabrati sebi druga (prijatelja)?

- Moj drug treba biti mojih godina, ni puno stariji a ni mlađi.
- Moj prijatelj treba klanjati sve namaze, da je lijepog ponašanja, da ne laže i ne ogovara druge, da ne priča ono što ne dolikuje, da ne krade, ne vara i ne uznemirava druge.
- Zbog toga što Allah, dž.š., ne voli grješnike i one koji Mu nisu pokorni, ni ja ne volim one koje Allah, dž.š., ne voli.
- Moj mualim i moji roditelji treba da znaju ko su moji drugovi. Zato ću ih ja pozvati svojoj kući, kako bi ih moji roditelji upoznali.

Koje su moje dužnosti naspram moga druga?

1. Da mu budem odani prijatelj:
   - ako pogriješi, uputit ću ga na ispravan put;
   - ako od mene zatraži savjet, ja ću ga posavjetovati.
2. Davat ću mu hedije.
3. Pomagat ću mu u izvršavanju školskih zadataka.
4. Raspitivat ću se o njemu ako odsustvuje i posjećivati ga ako se razboli.
5. Neću mu se izrugivati niti ga ogovarati pred drugima.
6. Halalit ću mu ako mi šta nažao učini.
7. Kada kihne, reći ću mu: JERHAMUKELLAH (Allah ti se smilovao).

السيرة

ŽIVOTOPIS ALLAHOVOG POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM

PRVA LEKCIJA

MEKA

مكة المكرمة

Allah, dž.š., naredio je Ibrahimu, s.a.v.s, da uzme svoju ženu Hadžeru i sinaIsmaila i povede ih sa sobom u područje Hidžaza, na Arabijskom poluotoku.

Pošto su stigli u jednu od pustih dolina bez vode, biljki i životinja, naredio je svojoj ženi da ostane na tom mjestu, zajedno sa svojim sinom Ismailom.

Nakon što je Ibrahim, s.a.v.s., krenuo od njih, njegova žena ga upita:

“Je li ti Allah naredio da nas ostaviš u ovoj divljini?”, na što je Ibrahim Halilullah (Allahov prijatelj) odgovorio: “Da!” Na to je Hadžera rekla: “Onda nas neće ostaviti na cjedilu!”

Kad se Ibrahim udaljio od njih, molio je svoga Gospodara:

“Gospodaru naš, ja sam neke svoje potomke naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima, da bi zahvalni bili.” (Ibrahim, 37)

Hadžera je ostala sa svojim dojenčetom Ismailom u toj divljoj dolini, sve dok joj nije nestalo što je imala sa sobom od hrane i vode. Ožednjela je, a ožednio je bio i Ismail, pa se uputila ka dolini, tražeći vodu. Popela se na obližnji brežuljak Safu i nije ništa vidjela; zatim se spstila s nje i požurila ka Mervi, pa ni s nje nije ništa vidjela, sve dok to nije učinila sedam puta, trčeći lagahno između Safe i Merve. Na koncu se umorila. Vratila se svome sinu Ismailu i primjetila da voda izvire ispod njegovih stopala. Odmah se tome obradovala i zahvalila Allahu dok joj je voda prolazila kroz ruke miješajući se s prašinom i gubeći se u njoj. Ona je povikala: “Zem!… Zem! (“Stani!” “Stani!”), te je stoga taj izvor i nazvan Zemzem.

Nakon što je izbila voda ispod Ismailovim stopala, došle su ptice u dolinu koja se ispunila životom.

Ubrzo je tuda naišao karavan iz Jemena. Znajući da je to pusto mjesto, bez vode, nisu imali namjeru svraćati, ali pošto su vidjeli ptice na nebu, iznenadili su se i krenuli da pretraže dolinu. Vidjeli su izvor Zemzema i pored njega Hadžeru i njenog sina Ismaila. Jedno pleme se nastani u toj dolini, a Ismail, kad poraste, oženi se od njih. Kasnije su mu se umnožila djeca, a mjesto je postalo poznato po imenu Ummul-Kura ili Meka. Od sinova Ismailovih, s.a.v.s., nastala su arapska plemena. Tako je Allah, dž.š., uslišio Ibrahimovu, s.a.v.s., dovu.

DRUGA LEKCIJA

BEJTUL - HARAM (KABA)

البيت الحرام

Ibrahim, s.a.v.s., posjećivao je svoga sina Ismaila, koji je postao hrabar mladić i bio veoma vješt u jahanju konja i lovu. Svi su ga poštovali.

Kad je Ibrahim došao posljednji put, Allah, dž.š., naredio je Ibrahimu, s.a.v.s., da sagradi Kabu u Meki, zajedno sa svojim sinom Ismailom. Sagradio je Ibrahim, s.a.v.s., Ka'bu, a pomogao mu je njegov poslušni sin Ismail. To zdanje je postalo Kibla (mjesto prema kojem se okreću ljudi), a Arapi su je hodočastili, kao pripadnici Ibrahimove, s.a.v.s., vjere.

Meka je postala važnim gradom, jer se u njoj nalazio Bejtul-haram i plemena se u njoj nisu međusobno sukobljavala. Ismailova, s.a.v.s., su se djeca množila i od njih potječu Kurejšije, koji su nastanjivali Meku. Kurejšije su živjele lagodnim životom, u potpunom blagostanju, i bavili su se trgovinom. Ljeti su išli u Siriju u trgovinu, a zimi u Jemen, odakle su donosili raznovrsnu robu. Tako je primljena Ibrahimova, s.a.v.s., dova i Allah, dž.š., opskrbio ih je raznovrsnim plodovima.

slika - Kaba

TREĆA LEKCIJA

VLASNICI SLONA

أصحاب الفيل

Abesinci su ušli na Arabijski poluotok i zauzeli Jemen. Vladar im je bio Ebreha Habeši. Kad je Ebreha saznao za grad Meku i Bejtul-haram i kao je Arapi hodočaste svake godine, želio je da ih odvrati od hodočašćenja Meke, pa je sagradio crkvu u Sani i pozivao ljude da je hodočaste. Ali, ljudi nisu dolazili u Sanu nego su i dalje hodočastili Meku. Ebreha se zbog toga naljutio i pripremio jaku vojsku i slonove kako bi porušili i uništili Kabu, te je krenuo s tom vojskom prema Meki. Kad bi on stigao do nekog mjesta, svijet bi se razbježao od straha pred tom silnom vojskom i slonovima, i sve tako, dok nisu došli blizu Meke. Kad su to čule Kurejšije, pobjegli su iz Meke na vrhove planine, jer nisu mogli da se suprotstave Ebrehi. Međutim, Allah, dž.š., poslao je na Ebrehinu vojsku ptice s neba, koje su nosile kamenje i bacale ga na vojsku, dok svi nisu pomrli. Tako je Allah, dž.š., zaštitio Kabu od Ebrehinog rušenja. U toj godini rodio se naš Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., a ta je godina nazvana “godina slona”.

ČETVRTA LEKCIJA

KO JE BIO NAŠ POSLANIK?

من نبينا ؟

On je Muhammed b. Abdullah b. Abdul-Muttalib b. Hašim el-Kureši el-'Adnani i potječe od Ismaila, sina Ibrahimovog, neka je na njih mir i spas! Otac Abdullah, umro je sedam mjeseci prije rođenja našeg Poslanika, s.a.v.s.

Majka mu je Amina bint Vehb b. Abdul-Menaf.

Dojila ga je godinu dana. Običaj Arapa bio je da šalju svoju djecu u pustinjska plemena, kako bi naučili čisti arapski jezik i živjeli beduinskim životom, daleko od gradskog ugodnog života i njegovih problema. Dojilja Allahovog Poslanika bila je iz plemena Benu-Sa'd, po imenu Halima Es.Sa'dija, koja je, s vremena na vrijeme, dovodila Muhammeda u Meku kako bi ga vidjeli majka i djed Abdul-Muttalib.

Kad je napunio šest godina, majka ga je povela na put u Medinu, kako bi posjetio svoje daidže iz plemena Benu-Nedžar. Na povratku karavana iz Medine, ona se razboljela i umrla. Tako je naš Poslanik postao siroče, bez oca i majke, kad je imao samo šest godina.

O njemu se zatim brinuo njegov djed Abdul-Muttalib, sve dok nije napunio osam godina, kad je umro i djed, te se o njemu počeo starati amidža mu, Ebu-Talib.

PETA LEKCIJA

DJETINJSTVO I MLADOST ALLAHOVOG POSLANIKA

نشأته صلى الله عليه وسلم

Allahov Poslanik bio je iskren, pouzdan, inteligentan i svi su ga voljeli. Amidža mu, Ebu-Talib, imao je mnogo djece i bio je siromašan. Allahov Poslanik, s.a.v.s., pomagao mu je tako što je radio kao pastir, čuvajući ovce Kurejšija izvan Meke. Kad je napunio trinaest godina, išao je sa svojim amidžom Ebu-Talibom na put u Siriju.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., mrzio je kipove i nije im se nikad u životu klanjao.

U meki je živjela bogata žena plemenitog roda, po imenu Hatidža bint Huvejlid. Kad je čula za pouzdanost Allahovog Poslanika, tražila je od njega da trguje njenom robom pa je on tako otputovao u Siriju i vratio se s velikom zaradom, što je uvećalo njeno interesiranje za njega. Udala se za Allahovog Poslanika kad je njemu bilo 25 godina, a njoj 40.

Hazreti Hatidža rodila je svu djecu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a to su: Kasim, Abdullah (Tahir), Zejneb, Rukijja, Fatima i Umu Kulsum.

ŠESTA LEKCIJA

POSLANSTVO ALLAHOVOG POSLANIKA

نبوته صلى الله عليه وسلم

Naš Poslanik Muhammed, s.a.v.s., mrzio je kipove cijelog svog života, kao i sve ono, u čemu je bio ogrezao njegov narod, od idolopoklonstva i ružnih djela, te je odbijao da im se pridruži u njihovoj stranputici, pa se mnogo osamljivao i udaljavao od svog naroda.

Allahov Poslanik provodio bi mnoge dane i noći u pećini Hira (u brdu Nur, u blizini Meke), gdje se molio Allahu i razmišljao o Njegovim stvorenjima. U jednoj od noći mjeseca ramazana, 611. godine, došao mu je melek Džibril u pećinu Hira, a to je melek koji je donosio objavu Allahovim poslanicima.

Obuhvatio je Allahovog Poslanika i rekao: "Uči!"

Allahov Poslanik mu je odgovorio: "Ja ne znam čitati!" Zatim ga je obuhvatio po drugi put i rekao: "Uči, čitaj!", pa je on opet rekao: "Ja ne znam čitati!"

Obuhvatio ga je melek i po treći put i rekao mu: "Uči, čitaj, u ime Gospodara tvoga, koji stvara; stvara čovjeka od zametka! Čitaj, plemenit je Gospodar tvoj, koji poučava peru, koji čovjeka poučava onome što ne zna." (El - 'Alek, 1-5)

Nakon toga Allahov se Poslanik vratio Hatidži, drhteći, i rekao: "Pokrijte me, pokrijte me!", te ga je ona umirila i utješila.

Kasnije je otišla svome amidžiću, Vereki b. Nevfelu, koji je dobro poznavao nebeske knjige (objave) i ispričala mu što se desilo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., u pećini Hira. Vereka joj je rekao da je to Džibril, koji je dolazio Musau, a.s., te je Hatidža povjerovala u Objavu i bila prva koja je povjerovala u njegovo poslanstvo, neka je Allah zadovoljan njome (RADIJELLAHU ANHA)!

SEDMA LEKCIJA

POZIV U ISLAM

الدعوة إلى الإسلام

Allah, dž.š., naredio je Svome poslaniku, Muhammedu, s.a.v.s., da pozove ljude u islam, pa mu je objavio: “O ti pokriveni! Ustani i opominji! I Gospodara svoga veličaj!” (El - Muddessir, 1-3)

Kurejšije su, međutim, obožavali kipove i nisu nikome dozvoljavali da ih napada, te su se suprotstavljali onome ko bi to pokušao. Poslanik, s.a.v.s., pozivao je prvo ljude u islam tajno, a Hatidža je bila prva koja je primila islam. Od ljudi je to bio Ebu-Bekr, r.a., Poslanikov, s.a.v.s., drug. Od djece je Alija, r.a., prvi primio islam, a od robova, Zejd ibn Harise, r.a. Muhammed, s.a.v.s., je pune tri godine vršio tajnu misiju tokom koje se sastajao sa svojim ashabima u kući Erkama bin Ebi-Erkama, sve dok nisu objavljene riječi uzvišenog Allaha, dž.š.: “Ti jano ispovjedaj ono što ti se naređuje i mnogobožaca se okani!” (El - Hidžr, 94) (tj. istupi i javno pozivaj ljude u islam!)

Poslije ove naredbe, Poslanik, s.a.v.s., popeo se na brdo Safu i pozvao ljude da se okupe. Nakon što su se okupili, on ih je pozvao u islam, te da napuste obožavanje idola. Ovo je veoma rasrdilo Ebu-Leheba, koji reče: “Neka je na tebe propast! Zar si nas zbog ovog sakupio?!” Onda Allah, dž.š., objavi: “Neka propadne Ebu-Leheb, i propao je! Neće mu biti od koristi blago njegovo, a ni ono što je stekao. Ući će on, sigurno, u vatru rasplamsalu, i žena njegova koja spletkari; o vratu njenu bit će uže od ličine usukane!” (El -Leheb, 1-5)

Poslije ovoga, Poslanik, s.a.v.s., nastavi javno pozivati svoj narod u Meki, punih deset godina.

OSMA LEKCIJA

STRPLJIVOST MUHAMMEDA, S.A.V.S., U PODNOŠENJU NEDAĆA

صبره صلى الله عليه وسلم على الأذى

Kurejšije nisu bile zadovoljne pojavom islama, a naročito nakon što je Muhammed, s.a.v.s, istupio s javnim pozivanjem u islam.

Zato su ga pokušali zavesti imetkom i vlašću, ali je Muhammed, s.a.v.s., to energično odbio riječima: "Tako mi Allaha! Kad bi mi stavili Sunce u desnu, a Mjesec u lijevu ruku da napustim ovu vjeru, ne bih je napustio!"

Saznavši za ovu nepokolebljivu izjavu, Kurejšije su pojačale mučenje muslimana. Poslanika, s.a.v.s., prozvali su lašcem, čarobnjakom i luđakom. Na put kojim je on išao bacali su nečist, a kad bi klanjao kod Kabe, stavljali bi mu nečist na leđa. Među ashabima koji su mučeni, bili su Bilal, Habbab i Ammar ibn Jasir. Kurejšije su ih udarali bičevima, i pržili, i žigosali usijanim predmetima, s ciljem da napuste islam. Neki od ashaba umrli su od posljedica mučenja, kao Summejja i Jasir, i to su prvi šehidi na Allahovom putu.

Drugi ashabi bijahu primorani da učine hidžru u Abesiniju, bježeći sa svojom vjerom, a nakon što im je Poslanik, s.a.v.s., naredio da to učine. Oni su napustili Meku, neprimjećeni, te su se preko mora uputili u Abesiniju. Kralj Abesinije, Negus, bio je pravedan vladar, a muslimane je širokogrudno primio. Nakon što su saznali šta se dogodilo, Kurejšije su poslali jednu delegaciju, kako bi ubijedila kralja Negusa da ih vrati. On je to odbio, jer je bio ubijeđen u iskrenost njihovog imana, a i sam je primio islam.

DEVETA LEKCIJA

PRVI ZAVJET VJERNOSTI NA AKABI

بيعة العقبة الأولى

Sva arapska plemena, bez izuzetka, su u dane hadža dolazila u Meku, radi obavljanja hadža i obično su prebivala na Mini. Muhammed, s.a.v.s., koristio je ovu priliku, pa je tajno noću posjećivao ova plemena i pozivao ih u islam. Od najpoznatijih arapskih plemena iz Medine bila su plemena Evs i Hazredž. Između ova dva plemena stalno se vodio rat. Pored tih plemena, u Medini su živjela i židovska plemena. Židovi su prijetili Evsu i Hatredžu, govoreći: "Nama će biti poslan poslanik kome će silaziti objava. Mi ćemo ga slijediti i on će nas predvoditit u ratu protiv vas."

Hadž kojem je prisustvovala delegacija iz plemena Evs i Hazredž bio je jedanaeste godine po poslanstvu Muhammeda, s.a.v.s. Jedne noći, dok je Muhammed, s.a.v.s., bio na Akabi na Mini, čuo je glasove ljudi pa im se približio. Ti ljudi bili su iz Medine, iz plemena Hazredž, i bilo ih je šesterica. Muhammed, s.a.v.s., prišao im je i upitao:

"Ko ste vi?"

Oni su mu odgovorili: "Mi smo iz plemena Hazredž!"

Poslanik je ponovo upitao: "Vi ste, dakle, saveznici židova?"

"Da!" - odgovorili su.

Zatim im je on predložio da sjednu kako bi im se obratio, što su oni prihvatili. Muhammed, s.a.v.s., objasnio im je činjenice vezane za islam i svoju misiju i pozvao ih u Allahovu, dž.š., vjeru i proučio im odlomak iz Kur'ana, a.š. Onda su jedni drugima rekli:

"Znajte da je on poslanik, čijim su nam dolaskom Židovi zaprijetili, pa nemojte dozvoliti da nas preteknu u odazivanju njemu!"

Zatim su prihvatili njegov poziv i primili islam. Ovi ljudi bili su najrazumniji u Jesribu (Medini), a rat ih je već bio iscrpio, tako da su željeli da Muhammedova, s.a.v.s., misija bude rješenje za zaustavljanje rata. Nastavili su, govoreći Poslaniku, s.a.v.s.:

"Mi smo (u Jesribu) ostavili naš narod na tolikom stepenu neprijateljstva i zla da ne postoji narod na svijetu sa tako raširenim zlom i neprijateljstvom, pa se nadamo od Allaha, dž.š., da ih ujedini tobom. Mi ćemo im se vratiti i pozvati ih u ono u šta pozivaš i predočit ćemo im od vjere ono čemu si nas ti pozvao i što smo ti odgovorili. Ako ih Allah, dž.š., okupi oko tebe, neće biti čovjeka cjenjenijeg od tebe!"

Dolaskom ove grupe ljudi u Medinu, došla je i misija islama, tako da u Medini uskoro

ne bi kuće, a da se u njoj nije znalo o Muhammedu, s.a.v.s. Slijedeće godine na hadž je došlo dvanaest ljudi iz ovog plemena. Među njima bila su peterica od onih koji su prisustvovali hadžu prethodne godine. Oni su dali prisegu Poslaniku, s.a.v.s., na odanost islamu, a on je s njima poslao Mus'aba ibn Umejra da podučava stanovnike Medine islamu i da ih poziva u vjeru. Odmah po svom dolasku u Medinu, počeo je pozivati ljude u islam i mnogo ljudi prihvati njegov poziv. Mus'ab ibn Umejr dobi nadimak El-Mukri' ("Karija"), zato što je podučavao ljude učenju Kur'ana.

DESETA LEKCIJA

DRUGI ZAVJET NA AKABI

بيعة العقبة الثانية

Sljedeće godine (trinaeste godine po poslanstvu), iz Medine su krenuli karavani medinskih mušrika s ciljem obavljanja hadža. Među njima je bio sedamdeset jedan musliman od onih koji su primili islam i prisustvovali zavjetu na Akabi. Međutim, o tome niko ništa nije znao.

Kad su stigli u Meku, ovi muslimani su tajno stupili u kntakt s Poslanikom, s.a.v.s., i dogovorili se da se sastanu s njim u jednoj bajramskoj noći, u maloj dolini između brda, kod Džemretul-Akabe na Mini.

U noći, u kojoj je bilo dogovoreno da se sastanu s Poslanikom, s.a.v.s., ovi muslimani su legli u šatorima zajedno sa svojim narodom. Nakon prve trećine noći, oni su ustali i, provlačeći se između šatora, našli se s Muhammedom, s.a.v.s, na dogovorenom mjestu u dolini. Ukupno ih je bilo sedamdeset troje, od kojih dvije žene.

Tu su dali zavjet Poslaniku, s.a.v.s., i čvrsto obećanje da će se boriti za islam i braniti ga, i da će braniti i štititi Poslanika, s.a.v.s., od svakog onog ko pokuša da ga napadne, bio on Arap ili ne, kako bi Poslanik dostavio Allahovu, dž.š., vjeru.

Na kraju su upitali Poslanika, s.a.v.s.:

“Šta ćemo dobiti ako ispunimo ovo što smo obećali, o Allahov Poslaniče?”

On je odgovorio: “Džennet!”

JEDANAESTA LEKCIJA

PRETHODNICE HIDŽRE

طلائع الهجرة

Medina je postala domovinom muslimana i mjestom gdje mogu nesmetano boraviti. Zato je Muhammed, s.a.v.s., dozvolio ashabima da učine hidžru u Medinu. Krišom su napuštali Meku, ostavljajući u njoj sve: ženu, djecu i imetke, jer im mušrici ne bi dozvolili da to uzmu sa sobom. Jedan od prvih muhadžira bio je Ebu-Seleme, r.a. Kad je htio izaći iz Meke, rodbina njegove žene mu je rekla:“ Nećemo ti dozvoliti da sa sobom povedeš našu kćer!”

To je rasrdilo rodbinu Ebu-Selemea, pa su rekli:

“Mi nećemo dozvoliti da uzmete našeg sina!”, (misleći na sina Ebu-Selemea). Zatim su i jedni i drugu zgrabili dijete i počeli ga vući za ruke , sve dok mu nisu iščašili ruku. Ebu-Seleme je napustio Meku, ostavivši u njoj ženu i dijete iščašene ruke.

Kad je Suhejb odlučio učiniti hidžru u Medinu, mušrici su mu rekli:

“Kad si došao među nas, bio si jedna bijedna, prezrena skitnica! Zatim si se kod nas obogatio i postigao veliki položaj, a sada želiš da nas napustiš zajedno sa svojim imetkom. E, to nikako neće moći!”

Suhejb im je na to rekao:

- “Ako bih ja vama ostavio svoj imetak, biste li me pustili?”

- “Da!” - odgovorili su. On reče:

- “Ja vam ostavljam svoj imetak!”

Neke od ashaba mušrici su uhvatili i zatvorili u kuće, svezali im noge i ruke, pa, i pored toga, ashabi su učinili hidžru radi Allaha, dž.š., ostavivši mušricima sve što su posjedovali. Zato oni bijahu prozvani muhadžirima.

DVANAESTA LEKCIJA

ALLAHOV POSLANIK, S.A.V.S., ČINI HIDŽRU U MEDINU

الرسول صلى الله عليه وسلم يهاجر إلى المدينة

Nakon što je većina ashaba učinila hidžru u Medinu, mušrike je zahvatio strah i nervoza, te su osjećali opasnost preseljenja islama u Medinu, jer su tim činom islam i muslimani dobili priliku da ojačaju i da im se suprotstave, ili pak da im zatvore put kojim idu u Šam, radi trgovine. Zato su se oni sastali u svojoj vijećnici i rasparvili o tome šta im je činiti s Muhammedom, s.a.v.s.

Jedan od njih predložio je da ga zatvore, ali to ostali odbiše s obrazloženjem da će se njegova misija raširiti i da će doći njegovi ashabi i osloboditi ga iz zatvora. Zatim je Ebu-Džehl predložio da ubiju Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ali tako da njegovo pleme ne može tražiti osvetu. Ebu-Džehl predložio je da izaberu iz svakog plemena po jednog mladića i daju im sablje, a zatim da ovi mladići u isto vrijeme napadnu Poslanika, s.a.v.s, i ubiju ga. Tako će sva plemena učestvovati u ubistvu Muhammeda, s.a.v.s., a njegovo pleme neće moći ratovati protiv svih plemena, te će se zadovoljiti krvarinom.

Muhammed, s.a.v.s., još se prije toga dogovorio sa svojim drugom, Ebu-Bekrom, r.a., da učine hidžru. Ebu-Bekr je za put pripremio dvije deve i dogovorio se s Poslanikom, s.a.v.s., da napuste Meku noću.

Kurejšije su se dogovorile da se mladići iz svih plemena sakupe i da ubiju Poslanika, s.a.v.s., u njegovoj kući poslije ponoći. Te noći je Muhammed, s.a.v.s, u šao u svoju kuću radi spavanja, ali nije zanoćio tu noć u kući, već je naredio Aliji, r.a., da legne u njegovu postelju i da se pokrije njegovim zelenim džubetom, kako bi Kurejšije mislile da Muhammed, s.a.v.s., spava. Muhammed, s.a.v.s., izašao je iz kuće i prošao pored mušrika, ali ga oni nisu vidjeli, jer im je Allah, dž.š., u tom momentu oduzeo vid. On je, zatim, otišao u kuću Ebu-Bekra, r.a., koji ga je čekao. Zajedno su izašli na zadnja vrata kuće, uputili se u pravcu jednog brda, u blizini Meke i pritajili se u pećini zvanoj “Sevr”. Kad su ujutro Kurejšije saznale da im je Muhammed, s.a.v.s, izmaknuo, počeli su ispitivati Aliju, r.a., a zatim su ga odveli kod Kabe i tamo ga zadržali neko vrijeme, ne bi li ih uputio na mjesto gdje se nalazi Poslanik, s.a.v.s., ali on to nije učinio. Kurejšije su potom objavile vrlo primamljivu nagradu od sto deva onome ko dovede Poslanika, s.a.v.s., i njegovog prijatelja Ebu-Bekra, žive ili mrtve. Nagrade su bile primamljive i mnogi Kurejševići raspršiše se u potrazi za njima. Međutim, Poslanik, s.a.v.s, i Ebu-Bekr, r.a., ostadoše u pećini puna tri dana. Noću bi

im dolazio Ebu-Bekrov sin, Abdullah, i donosio im hrane i vijesti o kretanju Kurejšija.

Poslije tri noći, pred pećinu je došao čovjek s kojim se Ebu-Bekr dogovorio još u Meki i sa sobom doveo dvije deve, namijenjene Poslaniku, s.a.v.s., i Ebu-Bekru, r.a. za njihov put do Medine. Pred pećinu je stigla i Esma, kćer Ebu-Bekra, r.a., i sa sobom donijela hranu i vodu potrebnu za put, ali je zaboravila ponijeti konopac, kako bi njime učvrstila hranu i posudu za vodu na devu. Ona se, međutim, dosjetilaa i raspolovila svoju pregaču i njome uvezala namirnice. Zato je Esma, r.a., prozvana “vlasnicom dvije pregače”.

U Meki je ostao Alija, r.a., kako bi Mekelijama vratio emanete koje se Kurejšije ostavljale kod Muhammeda, s.a.v.s., na čuvanje zbog njegove iskrenosti i povjerljivosti. Zatim su se Poslanik, s.a.v.s., Ebu-Bekr, r.a., i vodič uputili dalekim i nepoznatim putem, spasivši se tako od Kurejšija. Nakon nekoliko dana, stigoše na odredište, u Medinu.

TRINAESTA LEKCIJA

POSLANIK, S.A.V.S., U MEDINI

الرسول في المدينة

Muslimani u Medini su sa žudnjom i nestrpljenjem iščekivali susret s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa su svaki dan izlazili izvan Medine, čekajući ga da se pojavi.

Kad je Poslanik, s.a.v.s., napokon, stigao, oni su radosno klicali, veličajući Allaha, dž.š., (izgovarali tekbire) i pjevali kasidu, koja glasi:

EŠREKAL BEDRU 'ALEJNA MIN SENIJJETIL-VEDA'	*Puni mjesec nas obasja od senijjetil Veda.*
VEDŽEBEŠŠUKRU 'ALEJNA	*Dužnost nam je da budemo zahvalni (Allahu)*
MA DE'A LILLAHI DA'	*sve dok Allahu poziva daija (pozivač).*
EJJUHEL MEB'USU FINA	*O ti, koji si nam poslan*
DŽI'TE BIL-'EMRIL MUTA'	*došao si s onim čemu se pokorava.*

U Medini je Muhammed, s.a.v.s., odsjeo kod svojih rođaka iz plemena Benu-Nedžar, tačnije u kući Ebu-Ejjuba El-Ensarije, a po dolasku u Medinu, na mjestu gdje je legla njegova deva uradio je sljedeće:

1. Izgradio je džamiju koja je i dan-danas na svom prvobitnom mjestu. Namaz obavljen u njoj je kao hiljadu namaza obavljenih na drugome mjestu (osim Meke i Kudsa).
2. Pobratimio je muhadžire i ensarije.
3. Pomirio je plemena Evs i Hazredž, poslije čega su rat i neprijateljstvo između njih prestali.
4. Sa žiovima, koji su bili u Medini, potpisao je povelju (ugovor), kojom je uredio odnose između muslimana i židova.

Ensarije (muslimani iz Medine), primili su muhadžire na najbolji mogući način i s njima podijelili svoje imetke i kuće, te postali njihova braća po vjeri. Allah, dž.š., objavio je i ajet, hvaleći Ensarije.Ajet glasi: "…Oni više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno." (El-Hašr, 9)

ČETRNAESTA LEKCIJA

BITKA NA BEDRU

غزوة بدر

Karavan koji su kurejšije poslali u Šam, radi trgovine, bio je na povratku za Meku. Karavan se sastojao od hiljadu deva natovarenih raznom robom i dobrima.

Muhammed, s.a.v.s., saznao je za dolazak karavana, pa je rekao muslimanima:

"Ovo je kurejševićki karavan. U njemu su imeci vaši (tj. u njega su uloženi vaši imeci), pa izađite i suprotstavite mu se. Možda ga Allah, dž.š., učini vašim plijenom!"

Poznato je da su muslimani izgubili sav svoj imetak u Meki i mušrici su ga prisvojili sebi.

Muhammed, s.a.v.s., je s još 314 ashaba izašao iz Medine s ciljem da se suprotstavi karavanu.

Oni su imali samo dva konja i sedamdeset deva, tako da su tri muslimana jahala jednu devu, mijenjajući se međusobno.

Muslimani su išli sve dok nisu stigli do mjesta zvanog Bedr.

Pošto je do Ebu-Sufjana, vođe karavana, stigla vijest da je Muhammed, s.a.v.s., izašao s ashabima da se suprotstavi karavanu, on je promijenio pravac putovanja, a u Meku je poslao izaslanika, kako bi doveo pomoć i tako spasio karavan.

Kurejšije su odmah spremile vojsku koja je imala oko 1000 vojnika, od kojih je bilo stotinu konjanika, pod komandom Ebu-Džehla.

Ebu-Sufjan je s karavanom uspio izmaknuti muslimanima i spasiti se, i o tome je obavijestio Kurejšije u Meki, ali su oni bili uporni da se sukobe s muslimanima.

Tako su se Kurejšije i muslimani sukobili na Bedru, a Allah, dž.š., je u noći uoči bitke spustio silovitu kišu na Kurejšije, koja im je razblatila teren i onemogućila kretanje.

S druge strane, kiša koju je Allah, dž.š., spustio na muslimane, bila je blaga i samo je učvrstila pijesak pod njihovim nogama.

Noć uoči bitke, bila je uoči petka. Muslimani su se ulogorili, a Poslanik, s.a.v.s., dugo je klanjao i molio se Allahu, dž.š.

Sutradan je počela bitka, a Allah, dž.š., je u pomoć muslimanima poslao meleke da se bore protiv Kurejšija.

Muslimani su u toj bitki ubili 70 mušrika, i isto toliko zarobili, i ona se završila pobjedom muslimana.

slika - bunar

U bitki su poginule glavešine Kurejšija, a među njima je bio i Ebu-Džehl. Njega su ubila dva mladića muslimana iz redova Ensarija, a zvali su se Mu'az i Muavviz. Prije bitke su se raspitivali među ashabima o Ebu-Džehlu i tražili od njih da im ga pokažu, kako bi ga ubili, jer je hulio Allahovog Poslanika, s.a.v.s.

PETNAESTA LEKCIJA

BITKA SA ŽIDOVSKIM PLEMENOM “BENU - KAJNUKA”

غزوة بني قينقاع

Ovo židovsko pleme bilo je najbogatije pleme u Medini, jer su se bavili trgovinom zlata. Oni su imali poseban kvart u Medini i bili su najjače pleme. Imali su 700 vojnika. Nikad nisu primili islam i mrzili su Poslanika, s.a.v.s., i muslimane i željeli im zlo. Jednom prilikom, jedna žena muslimanka otišla je u kvart u kojem su židovi imali dućane i htjela nešto kupiti od jednog kujundžije.

I dok je sjedila u čaršiji, jedan od prodavača i njegovi šegrti vratili su se da otkriju njeno lice. Svezali su konop za kraj njene haljine. Kad je njen veo pao, ona je vrisnula i jedan musliman, koji je bio tu prisutan, priskočio joj je u pomoć i ubio židova. Na to je skočila grupa židova i ubila tog muslimana. Kad je Muhammed, s.a.v.s., saznao za ovaj događaj, okupio je vojsku i krenuo u pohod protiv tog plemena. Židovi su se tada povukli u svoja utvrđena mjesta, pa su ih muslimani držali u opsadi petnaest dana. Poslije petnaest dana, strah je zavladao u srcima židova i oni su se predali. Muhammed, s.a.v.s., tada ih je protjerao iz Medina, a njihovo oružje i imetke podijelio muslimanima.

ŠESNAESTA LEKCIJA

BITKA NA UHUDU

غزوة أحد

Kurejšije su bile veoma tužne zbog svojih poginulih ljudi na Bedru, pa su se počeli pripremati za osvetu. Spremili su vojsku od tri hiljade vojnika. Čuvši za to, Muhammed, s.a.v.s., spremi sedam stotina boraca i ulogori se s njima u blizini brda Uhud. Na jedno manje brdo postavio je strijelce, čiji je zadatak bio da štite odstupnicu muslimanima i da zaspu konjicu strijelama, ako pokušaju doći muslimanima iza leđa.

U početku bitke, muslimani su napredovali i mušrici su se povukli.

Vidjevši šta se događa, ovi strijelci siđoše sa brda, iako im je Poslanik, s.a.v.s., naredio da ga ni u kom slučaju ne napuštaju.

Oni su mislili da je borba završena, te su sišli s brda i počeli sakupljati plijen. To iskoristi vođa mušričke konjice, Halid ibn el-Velid, i obiđe s konjicom oko brda, te udari na muslimane s leđa. Tako se muslimani nađoše između dvije vatre, što dovede do toga da poginu sedamdeset sahabija, među kojima je i Hamza bin Abdul-Muttalib, amidža Poslanikov, s.a.v.s. Gubici mušrika u ljudstvu bili su 37 poginulih.

SEDAMNAESTA LEKCIJA

BITKA NA HENDEKU (ILI BITKA PROTIV SAVEZNIKA)

غزوة الأحزاب

Jedan broj židovskih prvaka iz Medine uputio se Kurejšijama u Meku kako bi ih nagovorili na pohod protiv Muhammeda, s.a.v.s. Oni su im pri tome obećali pomoć i izdaju Poslanika, s.a.v.s., u slučaju napada na Medinu.

Oni su nagovorili i neka druga arapska plemena, tako da je ukupan broj mušrika iz plemena Kurejš, Gatafan i dr. bio deset hiljada boraca prozvanih “saveznici”. Svi oni se uputiše u pravcu Medine.

Saznavši za namjere “saveznika”, Muhammed, s.a.v.s., zatraži savjet od ashaba, te Selman el-Farisi izloži ideju kopanja velikog hendeka-kanala kroz dolinu oko jedne strane Medine, s koje su mušrici jedino mogli prići. Svi ashabi učestvovali su u kopanju hendeka, a s njima i Allahov, dž.š., Poslanik, s.a.v.s.

Stigavši do Medine, mušrici ugledaše pred sobom kanal koji ne mogahu preći, te se ulogore ispred njega.

Allah, dž.š., zatim posla strašnu oluju, koja je čupala i rušila mušričke šatore i prevrtala njihove kazane s vatre. Uz to, židovi, koji su obećali pomoć mušricima, napustiše ih, te se oni vrate prema Meki osramoćeni.

Muhammed, s.a.v.s., poslije se uputi prema židovima iz plemena Benu-Kurejza, te ih poslije borbe pobijedi. Tako muslimani zauzmu njihova utvrđenja. Bila je to kazna za njihovu izdaju i kršenje ugovora.

slika - bitka na Hendeku

OSAMNAESTA LEKCIJA

OSVOJENJE MEKE



Šeste godine po hidžri, Muhammed, s.a.v.s., krenuo je s ashabima u pravcu Meke, u namjeri da obavi umru.

Međutim, mušrici im nisu dozvolili ući u Meku, već su nakon pregovora sklopili sporazum, koji je poslije nazvan "Ugovor na Hudejbiji".

Između tačaka koje je u sebi sadržavao Ugovor, bilo je i to da muslimani mogu slijedeće godine obaviti umru, te da se rat prekida narednih deset godina.

Ali, mušrici nisu mogli održati obećanje i prekršili su potpisani ugovor, tako što su pomogli pleme Bekr u borbi protiv plemena Huza'a, saveznika Allahovog, dž.š., Poslanika, s.a.v.s.

Na to je delegacija iz plemena Huza'a otišla Allahovom, dž.š., Poslaniku, s.a.v.s., žaleći se na prevaru (izdaju), koja ih je zadesila od strane židova.

Muhammed, s.a.v.s., odmah je spremio vojsku od deset hiljada boraca i uputio se u Meku, oslobodio je od mušrika, razbio sve kumire oko Kabe, te obavio tavaf.

Mekalijama je Muhammed, s.a.v.s., oprostio, pa ih je većina primila islam.

Poslije osvojenja Meke, islam se raširio na čitavom Arabijskom poluotoku, a u Medinu su stalno dolazile delegacije arapskih plemena, objavljujući svoj ulazak u islam.

Tako je Allah, dž.š., uzvisio Svoju vjeru, a ponizio nevjerstvo i nevjernike.

DEVETNAESTA LEKCIJA

OPROSNI HADŽ

حجة الوداع

Desete godine po Hidžri, Muhammed, s.a.v.s., u društvu hiljada muslimana, uputi se u Meku radi obavljana obreda hadža; obavi ga i pokaza ljudima način na koji se obavlja.

Ovaj hadž bi prozvan “Oprosni hadž”.

Za vrijeme ovog hadža, na dan Arefata, Allah, dž.š., objavi: “Danas sam vam usavršio vašu vjeru i uptpunio vam Moje blagodati i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.”

Po povratku u Medinu, Muhammed, s.a.v.s., razboli se. Bolest mu se jako pogorša, tako da preseli na Ahiret u ponedeljak, dvanaestog rebiul-evvela, jedanaeste godine po Hidžri, u šezdeset trećoj godini života. Ukopan je u Medini, a muslimani se silni ražalostiše.

Međutim, ova žalost nije ih omela da izaberu halifu. Svi su se složili da daju zavjet Ebu-Bekru, r.a., te on postade prvi halifa.

Tako je Allah, dž.š., pozvao Sebi Poslanika, s.a.v.s., nakon što je proveo 23 godine u širenju vjere i džihada.

Neka je blagoslov na Poslanika, s.a.v.s., njegove ashabe i sve koji slijede njegov sunnet, do Sudnjeg dana!

PITANJA ZA PROVJERU ZNANJA

ZAOKRUŽITE TAČAN ODGOVOR

1. Allah, dž.š., stvorio je sve što je na Zemlji:
a) Da bi čovjeku koristilo za život i činjenje ibadeta Allahu, dž.š.?
b) Da bi to čovjek porušio ratovima?
c) Da bi čovjek živio samo da jede i pije?

2. Allah, dž.š., stvorio nas je:
a) Da bismo živjeli, jeli, pili - i umrli?
b) Da samo Njega Jedinog obožavamo i da Mu ne činimo širk u ibadetu?
c) Da živimo s ljudima i sakupljamo imetak?

3. Ibadet se čini:
a) Samo u džamiji.
b) Samo u kući i džamiji
c) U izvršavanju naredbi Allaha, dž.š., (kao što je namaz, post, dobročinstvo prema roditeljima) i klonjenju od zabrana Allah, dž.š., (kao što je klonjenje od bluda, alkohola, svinjskog mesa, it.d.).

4. Ako mi je Allah, dž.š., odredio neko dobro:
a) To mi ljudi mogu oduzeti
b) To mi ne može niko oduzeti.
c) Ne znam!

5. Allahova, dž.š., lijepa imena moramo:
a) Znati njihova značenja, naučiti ih i njima upućivati dovu Allahu, dž.š.
b) Znati samo njihova značenja.
c) Samo ih naučiti.

6. Najodabraniji među svim poslanicima je:
a) Ibrahim, a.s.
b) Isa, a.s.
c) Muhammed, a.s.

7. Allah, dž.š., objavio nam je Kur'an preko Muhammeda, a.s.:
a) Da bismo ga učili i primjenjivali u cijelom našem životu.
b) Da bismo ga učili samo u džamijama.
c) Da bismo ga učili napamet i učili u džamijama?

8. Poslanik, s.a.v.s., imao je:
a) Gustu bradu, ugodan miris i veliki stid.
b) Gustu bradu i jaku tjelesnu građu
c) Slabu tjelesnu građu i jaki stid

9. Kada se spomene Poslanik, s.a.v.s.:
a) Reći ćemo: "Rahmetli!"
b) Nećemo ništa reći.
c) Donijet ćemo salavat na njega.

10. Dužnost nam je voljeti Poslanika, s.a.v.s.:
a) Više od samih sebe
b) Kao i sami sebe.
c) Manje od samih sebe.

11. Za svoju trgovinu Hatidža, r.a., odabrala je Poslanika, s.a.v.s.:
a) Da bi povećala svoj imetak.
b) Jer je volio čuvati stado.
c) Jer je bio pošten i nije varao

12. Nakon svađe među Kurejšijama, Hadžerul esved (crni kamen) postavio je na njegovo mjesto:
a) Kurejšije!
b) Poslanik, s.a.v.s.!
c) Ebu-Talib!

13. Prvo što je objavljeno od Kur'ana je:
a) Fatiha!
b) En - Nas!
c) El -Alek (Ikre)!

14. Najveća Poslanikova, s.a.v.s., mu'džiza je:
a) Kur'an
b) Ibadet u pećini Hira'!
c) Bitka na Bedru!

15. Knjiga koja je objavljena Muhammedu je:
a) Indžil!
b) Kur'an!
c) Zebur!

16. Naše poštovanje prema Kur'anu odlikuje se:
a) U učenju Kur'ana samo u džamiji.
b) U učenju i razmišljanju o njemu bez prakse (primjene).
c) U učenju, razmišljanju i primjeni njegovih propisa.

17. Poslanik, s.a.v.s., pozivao je ljude u islam:
a) Samo u džamijama
b) Samo na hadžu
c) Svugdje gdje bi sretao ljude.

18. Umro je Poslanik, s.a.v.s.:
a) Nakon što nam je dostavio sve upute islama.
b) Nakon što nam je dostavio samo propise namaza, posta i hadža.
c) Nakon što nam je dostavio samo neke upute islama.

19. Poslanik, s.a.v.s., pozivao je svoj narod u islam, uprkos mučenjima, bacanju trnja po putu, pokušaju ubojstva i slično i:
a) Naljutio se i prestao ih pozivati u islam.
b) Nije nikog uputio (u islam)
c) Trpio je i nastavio pozivati, pa je većina prihvatila islam.

20. Kaže Allah, dž.š.: “A ko bude želio neku drugu vjeru sem islama, neće mu biti primljena!”

Ove riječi Allaha, dž.š., upućuju da:

a) Islam je jedina ispravna i primljena vjera kod Allaha, dž.š.
b) Allah, dž.š., ne prima ibadete ni od koga dok ne izgovori Kelimei - šehadet
c) I prvo i drugo je tačno!

21. Naše dužnosti prema Poslaniku, s.a.v.s., su:

a) Da vjerujemo u ono s čim je on došao i poslan, i da je on posljednji poslanik, kao i da izvršavamo ono što nam naredi.
b) Da ga samo priznajemo i vjerujemo u njega kao poslanika
c) Da ga samo volimo.

22. Riječi koje potvrđuju Allahovu jednoću - Kelimei šehadet u islamu; Ko ih bude izgovorio i radio po njima ući će u Džennet.Te riječi su:

a) Elhamdu Lillah (Hvala Allahu)!
b) Salavat na Poslanika, s.a.v.s.
c) Svjedočenje da nema drugog boga, osim Allaha i da je Muhammed, a.s., Njegov rob i Njegov Poslanik. (EŠHEDU EN LA ILLAHE ILLELLAH VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ABDUHU VE RESULUHU)

23. Stup vjere i drugi temelj islama je:

a) Zikr!
b) Ezan!
c) Propisanih pet namaza!

24. Namaz u džematu (u džamiji) je:

a) Bolji od samostalnog klanjanja 27 puta
b) Bolji od samostalnog klanjanja 10 puta
c) Iste vrijednosti kao da se samostalno klanja.

25. Kada se čuje ezan:

a) Čekat ćemo da dođemo kući, pa ćemo onda klanjati.
b) Stari ljudi će otići u džamiju i klanjati, a djeca i omladina ne moraju.
c) Ostavit ćemo sve naše poslove i uputiti se u džamiju radi namaza.

26. “ALLAHUME RABBE HAZIHIDDA’VETI ETTAMMETI VESSALATIL KAIMETI ATI MEHAMMEDENIL VESILETE VEL FADILETE VEB’ASHULLAHUMME MEKAMEN MEHAMMEDENILLEZI VEADTEH”

Ova dova uči se:

a) Prije ezana!
b) Poslije ezana!
c) Poslije abdesta!

27. Redoslijed kod abdesta:

a) Nije važan.
b) Važan je i ne mogu se prati noge prije lica.
c) I jedno i drugo je tačno.

28. Kad hoću klanjati:

a) Samo ću stupiti u namaz (onakav kakav sam).
b) Oprat ću samo lice i šake.
c) Abdestit ću onako kako je abdestio Poslanik, s.a.v.s.

29. Mekruh (pokuđeno) u namazu je:

a) Okretanje i uzdizanje pogleda.
b) Učenje Fatihe (El-hamdu).
c) I jedno i drugo je pogrešno.

30. Ettehijjatu uči se:

a) Kao dova na sedždi.
b) Kod stupanja u namaz na prvom rekatu?
c) Na prvom sjedenju.

31. Tespih je reći 33 SUBHANALLAH, 33 puta ELHAMDULILLAH, 33 puta ALLAHU EKBER i to treba upotpuniti rekavši: LA ILAHE ILLALLAH VAHADEHU LA ŠERIKE LEHU LEHUL MULKU VE LEHUL HAMDU VEHUVE ALA KULLI ŠEJIN KADIR. Ovo se uči:

a) Poslije ezana!
b) Prije namaza!
c) Poslije namaza!

32. Musliman je dužan klanjati propisanih pet namaza:
a) Samo će klanjati podne, ikindiju i akšam!
b) Klanjati ih svaki drugi dan!
c) Svaki dan!

33. Vrijednost (fadilet) sunneta:
a) Približava nas Allahu, dž.š., i upotpunjuje moguće propuste u farzovima.
b) Nema nikakve potrebe za njima.
c) Samo upotpunjuje moguće propuste kod farzova.

34. Kad musliman uđe u džamiju:
a) Uzet će novine i čitati do početka namaza.
b) Sjest će odmah, prije nego klanja dvareka'ta.
c) Klanjat će dva rekata prije nego što sjedne.

35. Ako mi je prošao rekat ili više za imamom u džematu, nakon što imama preda selam na desnu stranu:
a) Ustat ću i naklanjati propušteno.
b) Predat ću selam sa imamom.
c) I jedno i drugo je tačno.!

36. Vitr - namaz klanja se:
a) Poslije podne-namaza!
b) Poslije akšam-namaza!
c) Poslije jacija-namaza!

37. Musliman jede:
a) Samo desnom rukom!
b) Samo lijevom rukom!
c) Objema rukama!

38. Musliman će proučiti Bismillu:
a) Nakon jela!
b) Prije jela!
c) Prije i poslije jela!

39. Kad se sretnu dvojica muslimana, koji je od njih dvojice bolji?
a) Onaj koji odgovara na selam.
b) Onaj koji nazove selam.
c) Isti su (o tom pitanju).

40. Ako hoću da uđem kod nekoga (u kuću, sobu, kancelariju):
a) Pogledat ću kroz ključaonicu ili na “oko” i vidjeti ima li nekoga unutra.
b) Kucanjem na vrata zatražit ću da mi se otvori.
c) Za svaki slučaj ću pokucati tri puta, pa ako mi se niko ne javi, vratit ću se.

41. SUBHANEKE ALLAHUME VE BIHAMDIKE, EŠHEDU ENLAILAHE ILLA ENTE. ESTAG-FIRUKE VE ETUBE ILEJKE. Ova dova uči se:
a) Nakon sijela, tražeći oprost od mogućih grijeha, zarađenih u toku sijela.
b) U toku sedžde na namazu.
c) Kod buđenja (ustajanja).

42. Prenošenje tuđih riječi (nemimet) je:
a) Prenošenje svjetskih vijesti s radija.
b) Širenje priče među svijetom radi unošenja smutnje među ljudima.
c) Govor suprotan istini.

43. Laž je:
a) Svaki govor koji nije tačan, a haram je.
b) Govor o ljudima u njihovom odsustvu, a to im nije drago.
c) Tačno je i jedno i drugo!

44. Kad nekog uvrijediš u šali:
a) Idi i ostavi ga gdje i jeste!
b) To mi ne smeta!
c) Izvini mu se i traži halala!

45. Kad mi se razboli prijatelj, odem mu u posjetu:
a) Iz ljubavi prema njemu, želeći Allahovu, dž.š., nagradu zbog odazivanja pozivu Poslanika, s.a.v.s.
b) Iz straha da ne kaže: “Zašto me nisi posjetio?”
c) Iz običaja, jer je običaj da svijet posjećuje bolesnog.

46. Meleki traže magfiret za:
a) Lijenog učenika!
b) Za neukog čovjeka!
c) Za vrijednog učenika!

47. Pokornost prema roditeljima očituje se u:
a) Odazivanju odmah kad me pozovu.
b) Da ih ne uznemiravam igrom i galamom.
c) I jedno i drugo je tačno.

48. Pokornost roditeljima je:
a) Da ih služim čitav život i da ih ne zaboravim kad ja odrastem i oni ostare.
b) Da više volim prijatelje nego njih.
c) Kad se naljutim da zagalamim na njih.

49. Dužnost je muslimanu održavati rodbinske veze, i to:
a) Obilazeći ih i posjećujući!
b) Poštujući ih i prašatajući im kad pogriješe prema meni!
c) I jedno i drugo je tačno!

50. Naše obaveze prema komšiji su:
a) Da ga ne uznemiravamo.
b) Da ne napadamo njegovu djecu i ne krademo od njega
c) I jedno i drugo je tačno!

51. Naše obaveze prema imamu, muallimi, učitelju, nastavniku, profesoru su:
a) Da ga poštujemo.
b) Da mu zahvalimo kad položimo ispite?
c) Da slušamo ono čemu nas uči i da izvršimo ono što nam naredi.
d) Sve prethodno!

52. Moj prijatelj mora biti:
a) Stariji od mene!
b) Lažac i lošeg ponašanja (vladanja)!
c) Onaj ko voli Allaha i Poslanika i koji je lijepog vladanja.

53. Ibrahim, a.s., rekao je Hadžeri: "Allah, dž.š., naređuje da vas ostavim u ovoj dolini!" Hadžera se zatim oslonila na:
a) Ibrahima, a.s.
b) Vodu Zemzema!
c) Allaha, Jednog, Jedinog, Koji nema druga!

54. Kabu je, po Allahovoj naredbi, sagradio:
a) Ibrahim, a.s., i njegov sin Ismail, a.s.!
b) Samo Ismail, a.s.!
c) Muhammed, a.s.!

55. Zašto se Ebreha uputio ka Meki?
a) Da bi obavio umru!
b) Radi hadža!
c) Da poruši Kabu!

56. U prvo vrijeme poslanstva, Poslaniku, s.a.v.s., bilo je naređeno:
a) Hidžra!
b) Džihad (borba)!
c) Pozivanje (da'vet)!

57. Sura Tebbet objavljena je zbog:
a) Hakima ibn Hizama!
b) Velida ibn Mugire!
c) Ebu-Leheba (amidže Poslanikovog, s.a.v.s.)!

58. Odakle su bili ljudi koji su se sreli s Poslanikom, s.a.v.s?
a) Iz Evsa!
b) Od židova!
c) Iz Hazredža!

59. Oni koji su dali prisegu Poslaniku, s.a.v.s., obećali su mu sljedeći susret:
a) Za dvije godine!
b) Sljedećeg ramazana!
c) Sljedećeg hadža!

60. Stanovnike Medine podučavao je Kur'anu:
a) Alija ibn Ebi-Talib
b) Habbab ibn Eret
c) Mus'ab ibn Umejr

61. Gdje su muslimani učinili Hidžru?
a) U Abesiniju!
b) Nedžd!
c) Medinu!

62. Poslanikov, s.a.v.s., saputnik u Hidžri za Medinu bio je:
a) Omer ibn Hattab
b) Alija ibn Ebi-Talib
c) Ebu-Bekr

63. Koliko je bilo muslimana u Bitki na Bedru?
a) 1500!
b) 800!
c) 314!

64.Koliko je bilo idolopoklonika u toj bici?
a) 1000!
b) 500!
c) 250!

٥٨- مَن الرجال الذين قابلوا محمداً ﷺ للمفاهمة

أ) من الأوس

ب) اليهود

ج) الخزرج

٥٩- الذين بايعوا النبي عليه الصلاة والسلام

أ) بعد عامين

ب) في رمضان

ج) في الحج القادم

٦٠- الذي ذهب إلى المدينة ليعلم أهلها القرآن

أ) علي بن أبي طالب

ب) خباب بن الأرت

ج) مصعب بن عمير

٦١- إلى أي البلاد هاجر المسلمون ؟

أ) الحبشة

ب) نجد

ج) المدينة

٦٢- رفيق النبي عليه الصلاة والسلام في الهجرة إلى المدينة

أ) عمر بن الخطاب

ب) علي بن أبي طالب

ج) أبو بكر الصديق

٦٣- كان عدد جيش المسلمين في غزوة بدر

أ) ١٥٠٠

ب) ٨٠٠

ج) ٣١٤

٦٤- عدد جيش المشركين

أ) ١٠٠٠

ب) ٥٠٠

ج) ٢٥٠

٤٣- الكذب

أ) كل كلام خالف الصواب وهو حرام

ب) ذكر الناس في غيابهم وهم يكرهون

ج) أ و ب صحيحة

٤٤- إذا آذيت أحداً في المزاح

أ) أذهب وأتركه مكانه

ب) لا يزعجني ذلك

ج) أعتذر منه وأطلب السماح منه

٤٥- إذا مرض صديق لي أزوره

أ) محبة له وطلباً في الأجر من الله واستجابة لرسوله

ب) خوفاً أن يقول لماذا لم تزرني

ج) لأن الناس يزورون المريض

٤٦- الملائكة والكائنات الحية تستغفر لـ

أ) التلميذ الكسلان

ب) للرجل غير المتعلم

ج) طالب العلم

٤٧- من بر الوالدين

أ) أن أجيبهما مباشرة إذا دعياني

ب) لا أزعجهما باللعب والصراخ

ج) أ و ب صحيحة

٤٨- من بر الوالدين

أ) أن أخدمهما طوال الحياة ولا أنساهما بعد أن أكبر ويكبروا أيضاً

ب) أقدم رضى أصدقائي عليهما

ج) إذا غضبت أرفع صوتي عليهما

٤٩- تجب صلة الأرحام على المسلم وذلك بـ

أ) زيارتهم وتفقد أحوالهم

ب) باحترامهم والسماح لهم عندما يخطئون علي

ج) أ و ب صحيحة

٥٠- حق الجار علينا

أ) لا نزعجه بالأصوات والعبث بسيارته

ب) لا نؤذي أولاده ولا نسرق ممتلكاته

ج) أ و ب صحيحة

٥١- حق المعلم علينا أن

أ) نجلس عنده باحترام وبدون عبث

ب) نشكره إذا نجحنا

ج) نطيعه فيما يعلمنا ونؤدي ما يأمرنا به من واجبات

د) كل ما تقدم

٥٢- يجب أن يكون صديقي

أ) أكبر مني سناً

ب) ذو أخلاق سيئة ويكذب

ج) محافظاً على الصلاة ويحب الله ورسوله

٥٣- قال إبراهيم عليه السلام لهاجر إن الله أمرني أن أتركك في الوادي فتوكلت هاجر على

أ) إبراهيم عليه السلام

ب) ماء زمزم

ج) الله وحده لا شريك له

٥٤- الذي بنى الكعبة بمكة بأمر من الله هو

أ) إبراهيم عليه السلام وابنه اسماعيل

ب) إسماعيل عليه السلام فقط

ج) محمد صلى الله عليه وسلم

٥٥- لماذا توجه أبرهة إلى مكة المكرمة

أ) ليأخذ عمره

ب) للحج

ج) لهدم الكعبة

٥٦- أمر النبي ﷺ في بداية النبوة بـ

أ) الهجرة

ب) الجهاد

ج) الدعوة

٥٧- نزلت سورة تبت يدا أبي لهب وتب في شأن

أ) حكيم بن حزام

ب) الوليد بن المغيرة

ج) أبو لهب عمّ النبي ﷺ

٢٩–يكره في الصلاة

أ) رفع البصر والالتفات فيها

ب) قراءة الفاتحة

ج) أ و ب خطأ

٣٠–التحيات لله والصلوات والطيبات . . . هذا هو

أ) دعاء السجود

ب) دعاء الاستفتاح

ج) التشهد الأول

٣١–أقول سبحان الله ٣٣ مرة

أقول الحمد لله ٣٣ مرة

أقول الله أكبر ٣٣ مرة

ثم أقول تمام المئة: "لا إله إلاّ الله وحده لا شريك

له له الملك وله الحمد وهو على كل شيءٍ قدير"

أ) بعد الأذان

ب) قبل الصلاة

ج) بعد الإنتهاء من الصلاة

٣٢–المسلم يصلي الصلوات المفروضة

أ) صلاة الظهر والعصر والمغرب فقط

ب) جميع الصلوات المفروضة يوماً ويترك يوماً

ج) جميع الصلوات الخمس المفروضة يومياً

٣٣–فضل السنن الرواتب

أ) تقرب من الله عز وجل وتُكمّل ما في الصلاة من نقص

ب) لا داعي لها

ج) تُكمّل ما في الصلاة من نقص فقط

٣٤–إذا دخل المسلم المسجد

أ) يقرأ الجريدة حتى تقام الصلاة

ب) يجلس قبل أن يصلي ركعتين

ج) يصلي ركعتين قبل الجلوس

٣٥– إذا سلم الإمام التسليمة الثانية وقد فاتني ركعة أو أكثر

أ) أقوم وأقضي ما فاتني

ب) أُسلم مع الإمام

ج) أ و ب صحيحة

٣٦–تبدأ صلاة الوتر

أ) بعد صلاة الظهر

ب) بعد صلاة المغرب

ج) بعد صلاة العشاء

٣٧–المسلم يأكل

أ) بيمينه فقط

ب) بالشمال فقط

ج) باليمين والشمال

٣٨–يقول المسلم بسم الله

أ) بعد الانتهاء من الطعام

ب) قبل البدء بالطعام

ج) قبل البدء بالطعام وبعد الانتهاء

٣٩–إذا التقى المسلمان فخيرهما الذي

أ) يرد السلام

ب) يبدأ بالسلام

ج) كلاهما سواء

٤٠–إذا أردتُ أن أدخل غرفة مغلقة

أ) أنظر من فتحة الباب لأعرف من فيها

ب) أطرق الباب حتى يفتح لي

ج) أطرق الباب ثلاث مرات متباعدة فإذا لم يرد أحد أنصرف

٤١–"سبحانك اللهم وبحمدك، أشهد أن لا إله إلاّ أنت

أستغفرك وأتوب إليك" هذه العبارة هي

أ) دعاء كفارة أخطاء المجلس عند القيام منه

ب) دعاء السجود في الصلاة

ج) دعاء الاستيقاظ من النوم

٤٢–النميمة هي

أ) نقل الأخبار العالمية من الراديو

ب) نقل الكلام بين الناس للإفساد بينهم

ج) الكلام خلاف الصواب

١٥–الكتاب الذي أنزله الله على نبينا محمد ﷺ

أ) الإنجيل

ب) القرآن

ج) الزبور

١٦–احترامنا وتقديسنا للقرآن يكون بـ

أ) قراءته في المسجد فقط

ب) قراءته وتدبر معانيه دون العمل بما فيه

ج) قراءته بخشوع وتدبر معانيه والعمل بأوامره

١٧–كان الرسول ﷺ يدعو الناس إلى الإسلام في

أ) المساجد فقط

ب) الحج فقط

ج) كل مكان يكون الناس فيه

١٨–مات الرسول ﷺ وقد

أ) بلغنا جميع تعاليم الإسلام كاملة

ب) بلغنا الصلاة والحج والصوم فقط

ج) بلغنا بعض تعاليم الإسلام وبقي بعضها

١٩–كان الرسول ﷺ يدعو قومه إلى الإسلام وكانوا يؤذونه ويلقون الشوك في طريقه وحاولوا قتله ولكنه

أ) غضب عليهم وترك دعوتهم إلى الإسلام

ب) لم يهتد على يده أحد

ج) صبر على أذاهم وظل يدعوهم حتى أسلم كثير منهم

٢٠–قال تعالى ومن يبتغ غير الإسلام ديناً فلن يقبل منه تدل هذه الآية على أن

أ) الإسلام هو الدين الصحيح والمقبول عند الله فقط

ب) أن الله لا يقبل عبادة غير المسلمين إذا لم يسلموا

ج) أ و ب صحيحة

٢١–حق الرسول ﷺ علينا

أ) أن نصدق ما جاءنا به ونطيعه فيما أمرنا وأنه رسول الله وخاتم الأنبياء ولا نبي بعده

ب) أن نصدقه ونؤمن به فقط

ج) أن نحبه فقط

٢٢–كلمة التوحيد والشهادة في الإسلام والتي من قالها وعمل بمقتضاها دخل الجنة هي

أ) الحمد لله

ب) صلى الله على محمد

ج) أشهد أن لا إله إلاّ الله وأشهد أن محمداً عبده ورسوله

٢٣–عمود الدين وثاني أركان الإسلام

أ) الأذكار

ب) الأذان

ج) الصلوات الخمس المفروضة

٢٣–عمود الدين وثاني أركان الإسلام

أ) الأذكار

ب) الأذان

ج) الصلوات الخمس المفروضة

٢٥–عندما نسمع الأذان للصلاة

أ) ننتظر حتى نصلي في بيوتنا

ب) يذهب الرجال الكبار والعجائز دون الشباب والأطفال إلى المسجد

ج) نترك أعمالنا وكل ما في أيدينا ونتوجه إلى المسجد

٢٦–"اللهُم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة آت محمداً الوسيلة والفضيلة وابعثه اللهُم المقام المحمود الذي وعدته"

يقال هذا الدعاء

أ) قبل الأذان

ب) بعد سماع الأذان وانتهائه

ج) بعد الوضوء

٢٧–الترتيب في الوضوء

أ) غير مهم

ب) مهم فلا أغسل رجلي قبل وجهي

ج) أ و ب صحيحة

٢٨–ماذا أفعل قبل الصلاة ؟

أ) أذهب إليها بدون وضوء

ب) أغسل وجهي وكفيَّ فقط

ج) أتوضأ كما توضأ الرسول ﷺ

أسئلة مختارة من الكتاب

اختر الجواب الصحيح

١- خلق الله كل ما في الأرض

أ) ليستفيد منه الإنسان فتستمر الحياة ويعبد الله

ب) ليدمرها الإنسان بالحروب

ج) ليعيش الإنسان فيها للأكل والشرب فقط

٢- الله خلقنا

أ) لنعيش ونأكل ثم نموت

ب) لكي نعبده وحده ولا نشرك معه غيره في العبادة

ج) لنعيش مع الناس ونكسب الأموال

٣- العبادة تكون في

أ) المسجد فقط

ب) في البيت والمسجد فقط

ج) فعل ما أمرنا الله به مثل الصلاة والصيام وبر الوالدين
وترك ما نهانا عنه مثل الزنا والخمر وأكل لحم الخنزير

٤- إذا قدر الله لي منفعة

أ) يمكن أن يمنعها الناس

ب) لا يستطيع أحدٌ أن يمنعها

ج) لا أدري

٥- أسماء الله الحسنى يجب علينا أن

أ) نعرف معناها ونحفظها وندعو الله بها

ب) نعرفها فقط

ج) نحفظها فقط

٦- أفضل الرسل هو

أ) إبراهيم عليه السلام

ب) عيسى عليه السلام

ج) محمد صلى الله عليه وسلم

٧- أنزل الله إلينا القرآن (عن طريق الرسول ﷺ)

أ) لنقرأه ونطبق ما فيه في جميع شؤون حياتنا

ب) لنقرأه في المسجد فقط

ج) لنحفظه ونقرأه في المسجد فقط

٨- كان الرسول ﷺ

أ) كثيف اللحية طيب الرائحة شديد الحياء

ب) كثيف اللحية وقصير القامة

ج) ضعيف الجسم وشديد الحياء

٩- إذا ذكر الرسول ﷺ

أ) ندعوا له بالرحمة

ب) نسكت ولا نقول شيئاً

ج) نقول صلى الله عليه وسلم

١٠- يجب علينا أن نحب الرسول ﷺ

أ) أكثر من حبنا لأنفسنا

ب) مثل ما نحب أنفسنا

ج) أقل من حبنا لأنفسنا

١١- اختارت خديجة الرسول ﷺ في تجارتها

أ) لكي تكثر أموالها فقط

ب) لأنه يحب رعي الأغنام

ج) لأنه صادق وأمين ولا يخون

١٢- الذي وضع الحجر الأسود في الكعبة
بعد اختلاف قريش هو

أ) قريش

ب) الرسول ﷺ

ج) أبو طالب

١٣- أول ما نزل من القرآن

أ) سورة الفاتحة

ب) سورة الناس

ج) سورة العلق

١٤- أعظم معجزات الرسول ﷺ

أ) القرآن الكريم

ب) التعبد في غار حراء

ج) غزوة بدر

SADRŽAJ